

EBA/GL/2021/12

11 ноември 2021 г.

Насоки

относно обща методика за оценка за издаване на лиценз за кредитна институция съгласно член 8, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС

1. Спазване на насоките и задължения за докладване

Статут на насоките

1. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010¹. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 компетентните органи и финансовите институции полагат всички усилия за спазване на насоките.
2. В насоките е представено становището на ЕБО относно подходящите надзорни практики в Европейската система за финансов надзор или за това как следва да се прилага правото на Съюза в дадена област. Компетентните органи, както са определени в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, за които се отнасят тези насоки, следва да ги спазват, като ги включат в практиките си по подходящ начин (напр. като изменят правната си рамка или надзорните си процеси), включително когато насоките са насочени основно към институциите.

Изисквания за докладване

3. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, най-късно до 08.04.2022 компетентните органи трябва да уведомят ЕБО дали спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, а в противен случай — да изложат причините за неспазването им. Ако в посочения срок не постъпи уведомление, ЕБО ще счита, че компетентните органи не спазват насоките. Уведомленията следва да се изпращат чрез подаване на формуляра, достъпен на уебсайта на ЕБО, compliance@eba.europa.eu като се посочи референтен номер „EBA/GL/2021/12“. Уведомленията трябва да се подават от лица, имащи подходящи правомощия да докладват спазване от името на техните компетентни органи. Всяка промяна в статута на спазването също трябва да се докладва пред ЕБО.
4. Уведомленията се публикуват на уебсайта на ЕБО в съответствие с член 16, параграф 3.

¹ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

2. Предмет, обхват и определения

Предмет

5. В настоящите насоки се определя обща методика за оценка (ОМО) за издаване на лицензи в съответствие с Директива 2013/36/ЕС (ДКИ) в изпълнение на мандата, възложен на ЕБО по силата на член 8, параграф 5 от посочената директива, изменена с Директива (ЕС) 2019/878.

Обхват на прилагане

6. Настоящите насоки се прилагат за всички случаи, в които в съответствие с Директива 2013/36/ЕС и последващите ѝ изменения, компетентните органи трябва да оценят издаването на лиценз за кредитна институция — определена в член 4, параграф 1, точка 1, букви а) и б) от Регламент (ЕС) № 575/2013² (РКИ).

Адресати

7. Настоящите насоки са предназначени за компетентните органи, както е определено в член 4, параграф 2, подточка i) от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

Определения

8. Освен ако не е посочено друго, термините, използвани и определени в РКИ, в ДКИ, в Регламент 2019/2033³ относно пруденциалното регулиране на инвестиционните посредници и в Директива 2019/2034⁴ относно надзора върху инвестиционните посредници, имат същото значение в настоящите насоки.
9. В допълнение, за целите на настоящите насоки се прилагат следните определения:

Надзорен орган в областта на борбата с ИП и ФТ	означава компетентният орган, както е определено в член 4, параграф 2, подточка iii) от Регламент (ЕС) № 1093/2010
ОМО	Обща методика за оценка

² Изменена с Регламент 2019/2033/ЕС относно пруденциалното регулиране на инвестиционните посредници.

³ Регламент (ЕС) 2019/2033 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година относно пруденциалните изисквания за инвестиционните посредници и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010, (ЕС) № 575/2013, (ЕС) № 600/2014 и (ЕС) № 806/2014 (ОВ L 314, 5.12.2019 г., стр. 1).

⁴ Директива (ЕС) 2019/2034 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година относно пруденциалния надзор върху инвестиционните посредници и за изменение на директиви 2002/87/ЕО, 2009/65/ЕО, 2011/61/ЕС, 2013/36/ЕС, 2014/59/ЕС и 2014/65/ЕС

3. Въвеждане

Дата на прилагане

10. Настоящите насоки се прилагат от 08.04.2022.

4. Общи принципи

4.1 Обща методика за оценка

11. Компетентните органи следва да гарантират, че за целите на издаването на лиценз за кредитна институция съгласно определението в член 4, параграф 1 от РКИ те прилагат общата методика за оценка (ОМО), изложена в настоящите насоки.
12. В ОМО са определени критериите и методите, съгласно които компетентните органи следва да оценяват общите изисквания за издаване на лиценз за кредитна институция, посочени в членове 10—14 от Директива 2013/36/ЕС.
13. За целите на настоящите насоки позоваванията на риска включват и риска от ИП/ФТ. Поради това компетентните органи следва да извършат цялостна оценка на аспектите, свързани с борбата с ИП и ФТ, за целите на издаването на лиценз. За тази цел компетентните органи следва да си сътрудничат със съответния надзорен орган в областта на борбата с ИП и ФТ и други съответни публични органи, по целесъобразност, в съответствие с член 117, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС⁵.
14. За да се гарантира, че оценката за издаване на лиценз се основава на надеждна информация, компетентните органи следва да преразгледат информацията и документите, представени заедно със заявлението съгласно *РТС относно информацията за лицензиране*, с оглед на изискванията за достоверност, яснота, точност, актуалност и пълнота, както и с цел да се гарантира стабилно и разумно управление на институцията. Съгласно член 10, параграф 2 на *РТС относно информацията за лицензиране*, компетентните органи могат също така да изискат от заявителя да предостави допълнителна информация или допълнителни обяснения.
15. ОМО е технологично неутрална и благоприятстваща иновациите, поради което обхваща кредитните институции — заявители с всички бизнес модели — както традиционни, така и иновативни бизнес модели и/или механизми за изпълнение, и в същото време не налага изисквания за използване на конкретни технологии или за внедряване на определени структури. Поради това тя не възпрепятства появата и разрастването на нови технологии и иновативни бизнес модели. Съответно компетентните органи не следва да предпочитат или да възпрепятстват възприемането на конкретна технология, нито да предпочитат или да засягат конкретен бизнес модел или услуга в контекста на оценката на заявлението. Това не засяга необходимостта да се гарантира, че бизнес моделът или

⁵ По-специално, насоките на ЕБО относно сътрудничеството и обмена на информация между органите за пруденциален надзор, надзорните органи в областта на борбата с ИП и ФТ и звената за финансово разузнаване в съответствие с Директива 2013/36/ЕС. Консултативният документ, ЕВА/СР/2021/21 от 27 май 2021 г., е достъпен на адрес <https://www.eba.europa.eu/eba-consults-new-guidelines-cooperation-and-information-exchange-area-anti-money-laundering-and>

механизмът за изпълнение не могат да представляват пречка за ефективния надзор от страна на компетентните органи.

16. За да се гарантират равнопоставеност в целия ЕС, оценката на компетентните органи следва да бъде само техническа, да отразява пруденциалното регулиране и да бъде в съответствие с член 11 от Директива 2013/36/ЕС.

4.1.1 Пропорционалност

17. Компетентните органи следва да извършват оценката за издаване на лиценз в съответствие с принципа на пропорционалност, както е посочено в настоящите насоки, с цел да се гарантира, че оценката е в съответствие с индивидуалния рисков профил и бизнес модела на кредитната институция — заявител, така че целите на регулаторните изисквания да бъдат ефективно постигнати.
18. За тази цел компетентните органи следва да вземат предвид следните критерии:
 - а) очаквания размер на балансовото число на кредитната институция — заявител и нейните дъщерни предприятия, попадащи в обхвата на пруденциалната консолидация, когато е приложимо;
 - б) очакваното географско присъствие на кредитната институция — заявител и мащаба на нейните дейности в рамките на всяка юрисдикция;
 - в) правната форма на кредитната институция — заявител, включително дали кредитната институция е част от група;
 - г) дали институцията е допусната до търговия на регулиран пазар;
 - д) вида на планираните дейности и услуги, извършвани от кредитната институция — заявител (вж. също приложение 1 към Директива 2013/36/ЕС и приложение 1 към Директива 2014/65/ЕС);
 - е) бизнес модела (включително неговия иновативен характер, уникалност или сложност) и стратегията, както и очакваното ниво на риска, произтичащ от прилагането и изпълнението; естеството и сложността на целевите бизнес дейности;
 - ж) организационната структура на кредитната институция;
 - з) предвидената стратегия за риска, рисковия апетит и рисковия профил на кредитната институция — заявител;
 - и) собствеността и структурата на финансиране на кредитната институция — заявител;
 - й) вида клиенти (напр. на дребно, корпоративни, институционални, малки предприятия, публични субекти) и сложността на предвидените продукти или договори;

- к) предвидените за възлагане дейности на външни изпълнители и канали за разпространение;
 - л) съществуващите и/или планирани системи за информационни технологии (ИТ), включително системи за осигуряване на непрекъсваемост и функции за възлагане на дейности на външни изпълнители в тази област;
 - м) дали кредитната институция — заявител принадлежи към група, която подлежи на консолидиран надзор от страна на компетентния орган;
 - н) дали кредитната институция — заявител подава заявление само за специфични дейности или съществуваща кредитна институция подава заявление за разширяване на обхвата на лиценза, когато лицензът е бил издаден изключително за извършването на специфични дейности;
 - о) съответствието с вида и обхвата на информацията, изисквана съгласно *РТС относно информацията за лицензиране*.
19. В случая на точка 18, буква м) и в съответствие с член 10, параграф 1 от *РТС относно информацията за лицензиране*, интензивността на оценката следва да отчита преките познания на компетентния орган — въз основа на информацията, с която разполага — за бизнес модела, рисковия профил и текущите пруденциални, финансови, стопански и оперативни условия на кредитната институция — заявител или група.
20. В случая на точка 18, буква н), при условие че представеното разширяване не променя съществено естеството и рисковия профил на кредитната институция, оценката на компетентните органи следва да бъде ограничена по обхват и да се съсредоточи върху въздействието на новите допълнителни дейности върху цялостния бизнес модел и върху способността за спазване на пруденциалните изисквания, по-специално върху стабилното и разумно управление на кредитната институция (включително, по-специално, рентабилността на новите бизнес линии и цялостната устойчивост на бизнес плана, пригодността на членовете на ръководния орган в неговата управленска или контролна функция, рамката за вътрешен контрол и ИТ системите). Следва също така да се вземат предвид преките познания на компетентния орган за бизнес модела, рисковия профил и текущите пруденциални, финансови, стопански и оперативни условия на кредитната институция - заявител.
21. Прилагането на принципа на пропорционалност от компетентните органи никога не може да доведе до освобождаване на кредитната институция — заявител от изпълнението на каквито и да било задължителни изисквания за издаване на лиценз.

4.2 Съгласуваност и приемственост между лицензирането и надзорната оценка в контекста на действащо предприятие

22. В съответствие с ОМО компетентните органи следва да оценяват заявлението за лиценз като кредитна институция в съответствие с пруденциалните изисквания и методиките за надзорна оценка, прилагани при действащо предприятие. Те следва да избягват практики за оценяване, които насърчават противоречиви подходи между различните етапи от жизнения цикъл на кредитната институция.
23. За тази цел, за да се избегне дублиране и непоследователност на регулирането, настоящите насоки следва да се тълкуват с оглед на разпоредбите на законодателните актове, посочени в член 1, параграф 2 от регламента за създаване на ЕБО, както и на свързаните с тях делегирани актове и актове за изпълнение, РТС, ТСИ, насоки и препоръки, приети съгласно тези законодателни актове, които са от значение за ОМО, и препращат към тях, когато това е необходимо и целесъобразно.
24. Оценката на компетентните органи следва да се съсредоточи върху гарантирането на стабилно и разумно управление на кредитната институция от първия ден на достъп до пазара.
25. За да се гарантира постигането на тази цел, компетентните органи следва да издават лиценз само когато са убедени, че са изпълнени всички изисквания за лицензиране. Независимо от това компетентните органи следва да вземат предвид техническите и оперативните корекции, на които кредитната институция може да бъде подложена по време на етапа на учредяване. За да се гарантира, че тези обстоятелства са надлежно взети предвид, компетентните органи могат да прилагат предварителни условия и/или последващи задължения или ограничения, или да изяснят очакванията си по отношение на конкретни области, обект на надзор в съответствие с точки 26—29 по-долу.
26. Компетентните органи могат по своя преценка да наложат на кредитната институция - заявител предварителни условия и/или последващи задължения към момента на издаване на лиценза. Налагането на такива предварителни условия и/или последващи задължения следва да зависи от положителната оценка на компетентните органи, че всички изисквания за издаване на лиценз са изпълнени по същество и че те са удовлетворени от издаването на лиценза. За да се гарантира яснота и правна сигурност, компетентните органи следва да опишат тези предварителни условия и/или последващи задължения ясно и добре при прилагането им.
27. В съответствие с точка 26, компетентните органи могат да прилагат предварителни условия, свързани само с формални и несъществени аспекти на изискванията за лицензиране, които на практика могат да бъдат изпълнени от кредитната институция — заявител само след положителната оценка на компетентния орган за изпълнението по същество на всички изисквания за лицензиране. Като пример, формалните или несъществените аспекти на изискванията за лицензиране могат да включват, в зависимост от обстоятелствата, представяне на документ, официално приет от заявителя, или формално приключване на вътрешна за заявителя процедура, или тестове на ИКТ системи за проверка на пълното им функциониране на практика.

28. В съответствие с изискванията и ограниченията, посочени в точки 26 и 27, към лицензирането от компетентните органи могат да бъдат добавени предварителни условия във връзка с въпроси, по които от заявителя или от субекта се изисква да предприеме действие или да се въздържа от действие, преди влизането в сила на лиценза. Компетентните органи следва да определят краен срок за привеждане в съответствие и ясно да посочат, че лицензът ще влезе в сила едва след като условието е изпълнено. Докато условието не е изпълнено, кредитната институция — заявител не може да извършва банкови дейности или да използва наименованието „банка“, „спестовна банка“ или други банкови наименования.
29. В съответствие с точка 26 компетентните органи могат да наложат последващи задължения на кредитната институция — заявител, за да се справят с въпроси, възникнали след издаването на лиценза. Такива последващи задължения могат да бъдат наложени от компетентните органи само когато, въпреки че кредитната институция — заявител изпълнява по същество всички изисквания за издаване на лиценз, непрекъснатото спазване на едно или повече от тях трябва да бъде специално наблюдавано и прилагано, ако има основания за това. Съответно компетентните органи следва да пояснят, че въпреки че неизпълнението на дадено задължение няма да направи първоначалното издаване на лиценза неефективно *per se*, неспазването следва да бъде преодоляно чрез инструменти за надзор или да доведе до прилагането на принудителни мерки и/или санкции. Например могат да бъдат налагани задължения във връзка с въпроси, които се считат за мерки за изпълнение на лиценза, като например задължения за отчетност или гарантиране, че членовете на ръководния орган демонстрират подходящи специфични познания (напр. преминаване през обучение).
30. Без да се засяга спазването на всички изисквания за лицензиране от кредитната институция — заявител и в зависимост от положителната оценка за издаването на лиценза, компетентните органи могат, по своя преценка, към момента на издаване на лиценза да налагат ограничения върху обхвата на някои или на всички дейности, които кредитната институция ще бъде лицензирана да извършва. Компетентните органи могат да наложат ограничения върху някои или всички банкови дейности на кредитната институция — заявител в един и същ документ за лиценз или отделно от него. Кредитната институция — заявител може да представи в заявлението ограничено осъществяване на някои или всички банкови дейности от кредитната институция — заявител или това може да бъде резултат от задълбочената оценка на компетентния орган.
31. За да се гарантира яснота и правна сигурност, компетентните органи следва ясно да определят тези ограничения. Например компетентните органи могат да прилагат ограничения по отношение на лиценза, като наложат изискване за приемане на депозити само до определена сума за вложител или за емитиране само на конкретни видове ценни книжа, или за емитиране на ценни книжа само за определени видове инвеститори. Отмяната на прилаганите ограничения следва да подлежи на пропорционална оценка от страна на компетентния орган в съответствие с точка 18.

32. При условие че са изпълнени всички изисквания за издаване на лиценз, компетентните органи — към момента на издаване на лиценза — могат да насочат вниманието на кредитната институция — заявител към конкретни области на надзор и да онагледят очакванията си в същия документ за лиценз или отделно от него. Компетентните органи следва да посочат причините и да изложат внимателно въпроса и преследваните цели. Очакванията на компетентния орган, въпреки че не са правно обвързващи, следва да служат като насоки за кредитната институция при условията на действащо предприятие.
33. Когато кредитната институция — заявител принадлежи към банкова група и от кредитната институция — заявител или нейното предприятие майка се изисква спазването на пруденциалните изисквания, предвидени във втора до осма част от РКИ въз основа на тяхното консолидационно състояние, компетентните органи следва да преразгледат представения от заявителя анализ съгласно член 4, буква е) от *ПТС относно информацията за лицензиране*, за да оценят неговата пълнота и изчерпателност. Когато компетентният орган е и консолидиращ надзорен орган, той следва също така да проучи въздействието върху приложимите пруденциални изисквания на консолидирано ниво.
34. Компетентните органи следва да установят наличието на пречки, като вземат предвид по-специално наличието на тесни връзки съгласно член 14, параграф 3 от ДКИ, които биха могли да попречат на ефективното упражняване на надзорните функции, включително, когато е приложимо, на консолидирана основа, и да вземат под внимание всяка относима информация, обстоятелство или ситуация в съответствие с член 12 от *ПТС относно информацията за лицензиране*.

4.3 Ситуации, при които се изисква лиценз

35. Компетентните органи следва да гарантират, че в случай на сливане на две или повече кредитни институции, водещо до учредяване на ново предприятие, което да поеме слетите банкови дейности, новосъздаденото предприятие следва да подлежи на предварително издаване на лиценз от компетентния орган. Аналогично, в държавите членки, в които лицензът се издава за всяка отделна дейност, компетентните органи следва да гарантират, че разширяването на обхвата на дейността в резултат на сливане чрез вливане в друга кредитна институция или на закупуване на дейности от кредитна институция — трета страна, следва да бъде предмет на предварително разширяване на лиценза, ако тези нови дейности не са вече обхванати от лиценза, издаден на кредитната институция.
36. Изпълнението на трансакции за реструктуриране на група или прехвърлянето на дейности като кредитна институция от един субект към друг може да наложи отделянето на определени дейности от трансакцията и възлагането им на новосъздаден временен субект, преди тези дейности да се слоят в придобиващата кредитна институция⁶.

⁶ Например продажбата на кредитна институция, която е част от група, докато някои дейности, за които се изисква лиценз за кредитна институция на продаденото предприятие, трябва да останат в рамките на групата. Дейностите,

37. Когато компетентните органи преценят, че по силата на временно прехвърлените дейности такъв субект отговаря на определението за кредитна институция, този субект следва да подлежи на предварително издаване на лиценз.
38. Без да се засяга точката по-горе, компетентните органи не следва да изискват за прехвърлянето на дейностите на кредитната институция на временен субект предварително издаване на лиценз, когато са изпълнени следните условия:
- а. създаването на временния субект отговаря на формалните изисквания на структурата за изпълнение на трансакцията и очакваният срок на съществуване на временната кредитна институция съответства на „миг в правния мир“, т.е. неопределен кратък период от време, през който временният субект поема дейностите на кредитната институция, за да завърши официално поредица от правни трансакции, които са необходими за сливането на временния субект с придобиващия, и
 - б. сливащите се субекти са предприели адекватни и достатъчни мерки за справяне с рисковете, свързани с изпълнението на трансакцията, включително при сценарий, при който прехвърлянето не може да бъде извършено в рамките на „миг в правния мир“. Тези мерки (например обратно прехвърляне на дейностите) следва да имат за цел да гарантират, че временният субект е възпрепятстван да извършва дейност на пазара, изразяваща се в дейности, за които се изисква лиценз като кредитна институция.
39. Компетентните органи следва да пояснят, че издаденият на конкретен субект лиценз за извършване на дейност на кредитна институция следва да се използва само от този субект и не следва да се прехвърля на друг субект.
40. Като се има предвид, че лицензът се издава от компетентните органи съгласно приложимото национално право, когато дадена кредитна институция възнамерява да премести седалището си в друга държава членка, компетентните органи следва да обвържат преместването с предварителното издаване на лиценза от компетентния орган на държавата членка, в която ще се намира новото седалище на кредитната институция.
41. В съответствие с приложимото национално дружествено право съществуваща кредитна институция може да промени правната си форма. Когато промяната на правната форма не води до съществени промени в надзора, компетентните органи не следва да обвързват промяната с издаването на нов или изменен лиценз.

които следва да останат, могат например да бъдат разделени в ново временно юридическо лице и впоследствие да се слоят с друго предприятие от групата, което е лицензирано като кредитна институция.

5. Лиценз за кредитна институция съгласно член 4, параграф 1, точка 1, буква а) от РКИ и неговия обхват

5.1 Дейности, за които се изисква заявление за лиценз

42. Съгласно Директива 2013/36/ЕС защитата на спестяванията и на финансовата стабилност изисква извършването на дейност като кредитна институция да подлежи на предварително издаване на лиценз от компетентния орган, който може да бъде предоставен само след положителната оценка на заявлението, подадено от кредитната институция — заявител.
43. Компетентните органи следва да преценят дали заявителят отговаря на всички елементи на определението за кредитна институция в член 4, параграф 1, точка 1, буква а) от РКИ — „предприятие, чийто предмет на дейност е да приема депозити или други възстановими средства от обществеността и да отпуска кредити за своя собствена сметка“. По-специално, те следва да преценят, че както дейността по „приемане на депозити или други възстановими средства от обществеността“, така и дейността по „отпускане на кредити за своя собствена сметка“ ще се извършва от кредитната институция — заявител.
44. Това не засяга възможността дадена кредитна институция да извършва дейности, посочени в приложение I към ДКИ, и в съответствие с националното право. Поради това оценката на компетентните органи на бизнес плана следва да обхваща всички дейности, предвидени от кредитната институция — заявител в плана за дейността, включително тези, които надхвърлят приемането на депозити или други възстановими средства от обществеността и отпускането на кредити за своя собствена сметка, независимо дали са посочени в приложение I към ДКИ, или допълнителни дейности съгласно националното право. Компетентните органи следва да проучат съгласуваността и съответствието между предвидените дейности и вътрешната организация на заявителя, както и липсата на елементи, които биха могли да попречат на ефективното упражняване на техните надзорни функции. Във връзка с това компетентните органи следва да пояснят, че след като бъде лицензирана, кредитната институция — заявител ще бъде подложена на цялостен контрол на всички дейности, извършвани от кредитната институция, изключително с цел да се определи въздействието на всички тези дейности върху пруденциалното регулиране и надзор на кредитната институция като цяло.
45. Когато компетентните органи преценят, че бизнес моделът на кредитната институция — заявител не отговаря на всички елементи на определението за кредитна институция в член 4, параграф 1, точка 1, буква а) от РКИ, те отказват да издадат лиценза.

46. При липсата на общо за ЕС понятие за елементите, които съставляват определението за кредитна институция в член 4, параграф 1, точка 1, буква а) от РКИ, в настоящите насоки на компетентните органи се посочват основните аспекти на тези елементи, както и областите, които изискват специално внимание от страна на компетентните органи при оценяването на заявлението.
47. Когато преценяват дали изразът „чийто предмет на дейност“ отговаря на установените изисквания, компетентните органи следва да преценят, дали комбинацията от двете дейности „приемане на депозити или други възстановими средства от обществеността“ и „отпускане на кредити за своя собствена сметка“ ще се извършва редовно и систематично.
48. В съответствие с общия принцип на защита на спестяванията, когато преценяват дали изразът „приемане на депозити или други възстановими средства от обществеността“ отговаря на установените изисквания, компетентните органи следва да се уверят, наред с другото, че бизнес моделът на кредитната институция — заявител (и по този начин структурата ѝ на финансиране) обхваща получаването и/или държането на такива депозити и други възстановими средства до пълното им изплащане. Изплащането в пълен размер се отнася до размера на главницата с всички натрупани лихви, ако има такива.
49. Когато преценяват дали изразът „депозити“ отговаря на установените изисквания, компетентните органи следва да съсредоточат вниманието си най-малко върху това да гарантират, че те са:
- а. сума от фиатна валута под каквато и да е форма (например монети, банкноти, безналични пари и т.н.);
 - б. платими при поискване или в договорно съгласуван момент и със или без лихва или премия;
 - в. получени от трети страни (юридически или физически лица);
 - г. получени в хода на извършването на дейността с търговска цел.
50. Компетентните органи следва също така да обърнат внимание, че депозитите могат да бъдат под различни форми, могат да бъдат прехвърляеми или други депозити, включително спестовни влогове, срочни депозити или непрехвърляеми депозитни сертификати.
51. Компетентните органи следва също така да гарантират, наред с другото, че изключенията от понятието за приемлив депозит и задължението за изплащане от схемата за гарантиране на депозитите, както е посочено в член 5, параграф 1 от Директива 2014/49/ЕС относно схемите за гарантиране на депозитите (ДСГД), не засягат понятието „депозити“ за целите на издаването на лиценз за кредитна институция.

52. Когато преценяват дали конкретният израз „други възстановими средства“ отговаря на установените изисквания, компетентните органи следва да се позовават на „финансови инструменти, които притежават вътрешно присъщото качество на възстановимост“, както и на „тези, които въпреки че не притежават това качество, са предмет на договорно споразумение за изплащане на платените средства“⁷. Те следва също така да вземат предвид, че това понятие следва да включва облигации и други съпоставими ценни книжа, като прехвърляеми сертификати (не поименни) за депозит, при условие че те непрекъснато се емитират от кредитната институция⁸.
53. Когато преценяват дали депозитите или другите възстановими средства са „приети от обществеността“, компетентните органи следва да се съсредоточат по-специално върху това дали „депозити или други възстановими средства“ са получени като дейност от юридически или физически лица, различни от кредитната институция.
54. Когато преценяват дали изразът „отпускане на кредит“ отговаря на установените изисквания, компетентните органи следва да се съсредоточат по-специално върху това дали кредитната институция — заявител ще сключи договори за предоставяне на парична сума за определена или неопределена цел за период от време, който трябва да бъде договорен, която да бъде погасена в съответствие с договорените условия, които обикновено предвиждат възнаграждение. Що се отнася конкретно до израза „за своя собствена сметка“, компетентните органи следва да преценят дали кредитната институция — заявител възнамерява да бъде кредитор на предоставеното финансиране.
55. Като част от оценката за издаване на лиценз за кредитна институция компетентните органи следва също така да вземат предвид дали издаването на лиценз за кредитна институция се изисква от изходното положение и настоящите обстоятелства на кредитната институция — заявител. Те следва да оценяват адекватността и необходимостта от издаване на лиценз за кредитна институция, като вземат предвид дейностите, които кредитната институция - заявител възнамерява да извършва.
56. Когато въз основа на информацията, предоставена със заявлението, не е напълно ясно, че извършването на дейност като кредитна институция е действителното намерение за извършване на дейност от кредитната институция — заявител, компетентните органи следва да извършват по-задълбочена проверка на заявлението. Такъв е по-специално случаят, когато те установят частично или формално съответствие с отделните елементи на определението за кредитна институция.

При тези обстоятелства компетентните органи следва да проучат възможните допълнителни бизнес мотиви на кредитната институция — заявител в подкрепа на подаването на заявлението, като например ползите, произтичащи от статута на кредитна

⁷ Съд на Европейските общности, 12 февруари 1999 г., C-366/97, *Romanelli*.

⁸ Съображение 14 от ДКИ гласи: „Поради това обхватът на мерките следва да бъде възможно най-широк, като обхваща всички институции, чиято дейност е да получават публични възстановими средства, независимо дали под формата на депозити или под друга форма, като например продължаващо емитиране на облигации и други съпоставими ценни книжа [...]“ (добавен курсив).

институция по отношение на репутацията, достъпа до платежни системи и системи за сетълмент и по-евтиното финансиране. Компетентните органи следва, наред с другото, да поставят специален акцент върху нивото на риска на планираните дейности и жизнеспособността на бизнес модела, като вземат предвид, наред с другото, потенциалното негативно въздействие върху схемите за гарантиране на депозитите, както и размера и качеството на обезпеченията, съхранявани в централните банки.

5.2 Обхват на лиценза

57. При липса на единен обхват на лиценза, предвиден в правото на ЕС, могат да съществуват различни режими на национално равнище. Съответно, когато са налице режими на „универсален лиценз“, лицензът обхваща всички дейности, изброени в приложение I към ДКИ, и в съответствие с националното право.
58. Обратно, когато не съществува такъв „универсален лиценз“, лицензът се издава за всяка отделна дейност и обхваща само конкретните дейности, за които е издаден лицензът. В последния случай компетентните органи следва да актуализират оценката си по отношение на обхвата на издадения по-рано лиценз винаги когато кредитната институция подава заявление за разширяване на дейността си до дейности, които не са обхванати от издадения лиценз. Тази оценка следва да се извършва в съответствие с насоките, изложени в точка 20.
59. И в двата случая, обхванати от точки 57 и 58 обаче, обхватът на оценката на компетентните органи следва да обхваща всички дейности, предвидени в плана за дейността.

6. ОМО за лицензиране като кредитна институция съгласно член 4, параграф 1, точка 1, буква б) от РКИ

60. В съответствие с член 8а от ДКИ предприятията, които отговарят на едно от условията, посочени в член 4, параграф 1, буква б), подточки i)–iii) от РКИ, трябва да подадат заявление за лицензиране като кредитна институция.

61. За тази цел засегнатите предприятия трябва да подадат заявление до компетентния орган в съответствие с изискванията за предоставяне на информация, посочени в *РТС 2020/11 на ЕБО (информация относно лицензиране съгласно член 8а, параграф 6, буква а) от ДКИ*⁹).

62. Компетентните органи следва да извършат преглед на тази информация с оглед на изискванията за достоверност, яснота, точност и пълнота и с оглед осигуряване на стабилно и разумно управление на кредитната институция. Въз основа на оценката те могат също така да поискат допълнителна информация или разяснения в съответствие с член 1, параграф 5 от *РТС 2020/11 на ЕБО (информация относно лицензиране съгласно член 8а, параграф 6, буква а) от ДКИ*).

63. За да прегледат и оценят заявлението, компетентните органи следва да прилагат всички раздели от настоящите насоки до необходимата степен, като вземат предвид специфичните характеристики на заявителя. Това не засяга определянето в настоящия раздел на допълнителни критерии за оценка, които отчитат особеностите на заявителя съгласно член 4, параграф 1, буква б) от РКИ.

64. С оглед рационализиране на оценката в съответствие с член 8а, параграф 5 от ДКИ компетентните органи следва да си сътрудничат с компетентния орган, посочен в член 67 от Директива 2014/65/ЕС (ДПФИ II). По-специално, за целите на изготвянето на своя собствена оценка на спазването от страна на заявителя на условията за лицензиране като кредитна институция, компетентните органи следва да вземат предвид оценката, предоставена от компетентния орган, посочен в член 67 от ДПФИ II, относно непрекъснатото спазване от страна на заявителя на условията за лицензиране съгласно ДПФИ.

⁹ EBA RTS/2020/11 от 16 декември 2020 г., Проекти на регулаторни технически стандарти, отнасящи се до прилагането на нов пруденциален режим за инвестиционните посредници относно: — информацията за лицензиране на кредитните институции съгласно член 8а, параграф 6, буква а) от Директива 2013/36/ЕС [...]. <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/investment-firms/regulatory-technical-standards-prudential-requirements-investment-firms>

65. Компетентните органи следва да гарантират, че кредитната институция — заявител ще спазва приложимите пруденциални изисквания от първия ден на достъп до пазара като лицензирана кредитна институция. Поради това компетентните органи следва да калибрират по подходящ начин интензивността на своята оценка по отношение на заявителите, които преди подаването на заявлението са били обект на пруденциални изисквания, различни от приложимите за кредитните институции.

66. За целите на оценката на бизнес плана компетентните органи следва да прилагат методиката, посочена в раздел 7, доколкото е приложимо. Освен това те следва да отчитат особеностите на бизнес модела на кредитната институция - заявител, като се вземат предвид по-специално характеристиките на модела за генериране на приходи, структурата на финансиране и специфичните рискове, на които е изложен или може да бъде изложен подобен бизнес модел.

7. Анализ на бизнес плана

7.1 Общи критерии

67. Оценката на бизнес плана от страна на компетентните органи следва да се основава на съответните документи и информация, представени от кредитната институция - заявител, по-специално съгласно член 4, букви а)–з) и член 5, параграф 1, буква а) от *РТС относно информацията за лицензиране*, да се съсредоточи върху бизнес модела, стратегията и рисковия профил на кредитната институция - заявител и да се стреми да формира мнение относно жизнеспособността и устойчивостта на нейния бизнес модел и способността ѝ да спазва пруденциалните изисквания в рамките на периода на планиране.
68. В съответствие с точка 13 компетентните органи следва да оценяват експозицията към рискове, свързани с ИП/ФТ, произтичащи от бизнес плана на кредитната институция — заявител. За тази цел компетентните органи следва по-специално да оценят дали секторите, дейностите, продуктите, целевите клиенти, географското положение и каналите за разпространение представляват по-високо ниво на риск от ИП/ФТ.
69. В съответствие с принципите, изложени в точки 15 и 16, компетентните органи следва да се въздържат от посочване на предпочитания за конкретни бизнес модели и да бъдат неутрални по отношение на стопанските нужди на своята юрисдикция.
70. Компетентните органи следва да калибрират интензивността на своята оценка с оглед на критериите за пропорционалност, посочени в точка 18.
71. Като общ критерий компетентните органи следва да извършват качествена и количествена оценка на бизнес плана въз основа на тяхната експертна оценка. За да се гарантира равно третиране и вътрешна последователност, експертната оценка следва да се основава на критериите и методиката, определени в настоящите насоки, и по-специално в настоящия раздел 7.
72. Без да се засяга точка 71, с цел да се подпомогне оценката на бизнес плана и доколкото е целесъобразно и осъществимо, компетентните органи могат също така да извършат съпоставка със сходни институции в съответствие с критериите, посочени в точка 99.
73. За да се осигури непрекъсваемост на надзора между етапа на лицензиране и текущия надзор на кредитната институция - заявител, анализът и резултатите от оценката на бизнес плана, извършени за целите на лицензирането, следва да бъдат споделени в рамките на компетентния орган, включително за целите на наблюдението на всяка корективна мярка под формата на предварителни условия, последващи задължения или ограничения, както е посочено в раздел 4.2, точки 25—32, които компетентният орган може да е приложил в контекста на оценката за издаване на лиценз.

7.2 Методика за оценка

7.2.1 Бизнес стратегия

74. Компетентните органи следва да извършат качествен преглед на бизнес стратегията на кредитната институция — заявител, за да се добие представа за видовете дейности, които тя възнамерява да предприеме, тяхното географско разпределение, надеждността на основните допускания и свързания с тях рисков профил на кредитната институция — заявител.
75. За тази цел компетентните органи следва да добият ясна представа относно:
- a. видовете дейности, които кредитната институция — заявител възнамерява да предприеме, включително определянето на основните и второстепенните дейности и на видовете целеви клиенти. Този анализ следва да бъде функционален, за да се определят дейностите, обхванати от лиценза, или, в съответствие с точка 58, обхвата на лиценза, както и, според случая, наличието на други подходящи режими за лицензиране. Прегледът следва също така да предостави на компетентния орган разбиране за съответния рисков профил, включително риска от ИП/ФТ, и въздействието върху капиталовите изисквания, нуждите от ликвидност и финансиране, както и върху правилата за вътрешно управление.
 - б. географското разпределение на дейностите, включително предвижданото им упражняване чрез дъщерни предприятия и клонове или чрез свободното предоставяне на услуги в рамките на ЕС или в трета държава, и планираното бъдещо разширяване. По-специално, когато бизнес моделът предвижда използването на цифрови решения, компетентните органи следва да преценят дали планираните трансгранични дейности попадат в обхвата на „свободата на предоставяне на услуги“ или на „правото на установяване“. Анализът следва да подкрепя, наред с другото, разбирането от страна на компетентните органи на необходимостта от допълнителни регулаторни изисквания за получаване на достъп до целевите пазари (напр. нотификация), всеки свързан регулаторен риск и бизнес или финансовата обосновка за планираната корпоративна структура и географско разпределение. Той следва да бъде подкрепен и от анализа на риска от ИП/ФТ, свързан с дадена юрисдикция, който се извършва в контекста на оценката на оперативната структура. Когато кредитната институция — заявител възнамерява да извършва голяма част от дейността си извън юрисдикцията, в която е подала заявлението за лиценз, компетентният орган, в съответствие със съображение 16 от ДКИ, следва да прецени дали изборът на юрисдикцията на прилагане има за цел да избегне по-строги регулаторни стандарти (напр. по отношение на режима за мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма), които са в сила в друга държава членка.

- в. цялостната стратегия, в която се разглежда бизнес логиката на кредитната институция — заявител, както и цялостната стратегия на групата, когато заявителят принадлежи към група. Това включва подходящо разбиране на стратегическите цели, основните бизнес фактори, всяко установено конкурентно предимство, количествените и качествените цели на бизнес плана, включително продукта или услугата на дружеството, предложението за стойност и позиционирането на пазара.
76. По-специално по отношение на иновативните бизнес модели и/или механизмите за доставка компетентните органи следва също така да обърнат внимание на описанието на иновативните характеристики на предвидените услуги и продукти, включително всяка потенциална завишена експозиция към риск от ИП/ФТ. В съответствие с пропорционалността и рисковото базирания подход компетентните органи могат да разгледат възможността за преразглеждане на основното обяснение за атрактивността, ценообразуването, структурата и сравнителното предимство на новия продукт. Този преглед следва да бъде координиран и допълнен с анализа на целевия пазар, описан в раздел 7.2.3, и с потенциалното въздействие на външните ключови индикатори върху бизнес стратегията.
77. Ясното разбиране на планираната бизнес стратегия ще позволи на компетентните органи да оценят съответната стратегия за финансиране, съответните външни и вътрешни фактори за постигане на стратегическите цели и правдоподобността на количествените допускания. Като цяло оценката следва да предостави на компетентния орган информация за силните и слабите страни, възможностите и рисковете на бизнес стратегията.

7.2.2 Структура на финансиране, оценка и управление на ликвидността

78. Компетентните органи следва да добият ясна представа за планираните източници за финансиране на планираните дейности, включително източника(ците) на началния капитал. Компетентните органи следва да преразгледат информацията, предоставена от кредитната институция - заявител (по-специално съгласно член 4 от РТС относно информацията за лицензиране), за да оценят ликвидния профил и структурата на пасивите, като обърнат специално внимание на надеждността на основните допускания. По отношение на структурата на пасивите компетентните органи следва да оценят различните източници на финансиране (видове пасиви, инструменти и контрагенти), свързаните с тях разходи, внедрени опции и техните договорни и поведенчески падежи. Един ясен поглед върху ликвидния профил и структурата на пасивите ще позволи на компетентните органи да оценят прогнозите за регулаторните коефициенти на ликвидност и финансиране, като например ОЛП¹⁰ и ОНСФ¹¹, като се вземе предвид и тяхното развитие през периода на планиране поради постепенното увеличаване на дейностите и изпълнението на стратегията за финансиране (напр. постепенно

¹⁰ Вж. Делегиран регламент (ЕС) 2015/61 за допълнение на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискването за ликвидно покритие за кредитните институции.

¹¹ Вж. дял IV — шеста част от РКИ (въведена в РКИ II).

привличане на вложители) в етапа на учредяване. Компетентните органи следва също така да имат предвид, че докато през първата година от дейността по-голямата част от наличните източници на финансиране обикновено са стабилни (напр. акционерен капитал) и делът на ликвидните активи е висок, развитието на регулаторните съотношения може да варира в зависимост от планираните дейности и съответната стратегия за финансиране на заявителя.

79. Компетентните органи следва да извършват по-интензивна оценка, включително подробни въпроси, свързани с потенциални алтернативни сценарии, ако структурата на финансиране показва високи нива на концентрация или небалансиран профил на финансиране (напр. прекомерно падежно несъответствие).
80. Разходите за финансиране следва да се оценяват в контекста на оценката на финансовата прогноза (вж. 7.2.5) като част от печалбата и загубата на кредитната институция - заявител и, когато това е осъществимо и целесъобразно, те следва да бъдат сравнени със сходни разходи. Освен това основните допускания — по-специално планираните лихвени проценти — следва да бъдат оценени спрямо макроикономическата и бизнес среда.
81. Компетентните органи следва да преразгледат предоставената информация, по-специално както е посочено в член 4, буква ж), подточки ii)–v) ¹² от *РТС относно информацията за лицензиране*, за да оценят способността на кредитната институция - заявител да финансира, наблюдава, актуализира и докладва своята ликвидна позиция и относителните буфери в съответствие с нейните нужди ¹³.
82. Компетентните органи следва да преразгледат предоставената информация, по-специално както е посочено в член 4, буква а), подточка v) ¹⁴ от *РТС относно информацията за лицензиране*, с цел да се оцени цялостната готовност на процеса за вътрешен анализ на адекватността на ликвидността, като се вземат предвид например следните аспекти:
- (а) управление на ликвидността. Компетентните органи следва ясно да разбират действителния капацитет на институцията да управлява ликвидността си, включително дали съответните функции разполагат с достатъчно ресурси за осигуряване на надеждно управление на ликвидността и са в състояние да изчислят ОНСФ и ОЛП. Компетентните органи следва също така да имат ясна представа за отчетните линии, създадени за обсъждане на ликвидността на институцията и

¹² Член 4, буква ж) от *РТС относно информацията за лицензиране* предвижда, че заявлението съдържа „описание на следните рамки и политики на кредитната институция - заявител: [...] б) политика за управление на ликвидния риск; в) политика на концентрация и диверсификация на финансирането; г) политика за управление на обезпеченията; д) политика по отношение на депозитите.“

¹³ Вж. раздел 9.4, рамка за вътрешен контрол.

¹⁴ Член 4, буква з) от *РТС относно информацията за лицензиране* гласи: „В заявлението се посочва следното относно финансовото състояние на кредитната институция - заявител: [...] обобщение на вътрешната оценка на адекватността на ликвидността на консолидирано, подконсолидирано и индивидуално ниво, според случая, което показва, че ликвидните ресурси на кредитната институция ще бъдат достатъчни, за да отговорят на индивидуалните ѝ изисквания за ликвидност; [...]“.

свързаните с нея рискове, включително планираното съдържание и честотата на докладване пред ръководния орган, висшето ръководство и съответните комитети (ако е приложимо), за да се установи, че те могат да обсъждат и оспорват съответните въпроси;

(б) стратегията за финансиране и планирането на ликвидността. Компетентните органи следва да получат ясна представа за способността на кредитната институция да разработва сценарии, включително стрес тестове и планове за финансиране при извънредни ситуации;

(в) рамката за вътрешен контрол на ликвидността. Компетентните органи следва да получат ясна представа за предвидените процеси на преглед, потвърждаване и обосноваване с доказателства (напр. доклади, доказателства за извършен контрол).

83. В съответствие с подхода на пропорционалност, посочен в точка 70, компетентните органи следва да оценят способността и готовността на кредитната институция — заявител да издържи на затруднения във връзка с финансирането. За тази цел компетентните органи следва да анализират въздействието на представения стрес сценарий във връзка с финансирането и ликвидността, като например повишаване на разходите за финансиране, върху коефициентите за ликвидност и финансиране.
84. Когато е уместно, компетентните органи следва да гарантират, че представеното описание на съответната процедура по изготвяне на плана за възстановяване обхваща показателите за ликвидност и финансиране.
85. При оценката на рисковете за ликвидността и финансирането компетентните органи следва да проверяват бъдещото спазване от страна на кредитната институция — заявител на минималните изисквания, предвидени в съответното законодателство на ЕС и националното законодателство за прилагане. Обхватът на оценката обаче може да бъде разширен отвъд тези минимални изисквания, за да се даде възможност на компетентните органи да изискват по-големи ликвидни ресурси от кредитната институция — заявител, за да се компенсират неидентифицираните рискове и несигурности.

7.2.3 Основни външни фактори, включително бизнес среда

86. За да добият представа относно правдоподобността на стратегическите допускания на институцията, компетентните органи следва да обхванат ключовите външни фактори на бизнес плана, включително бизнес средата, като част от цялостната си оценка, в съответствие с посочените по-долу критерии.
87. В съответствие с подхода на пропорционалност, изложен в точка 70, компетентните органи следва да преразгледат прегледа на анализа на целевите пазари, представен от кредитната институция - заявител, с цел да се постигне подходящо разбиране на съществуващата бизнес среда, като се вземат предвид дейностите на основните

съществуващи участници и потенциални конкуренти на целевия(ите) пазар(и), както и вероятното развитие на бизнес средата.

88. За тази цел компетентните органи следва да преразгледат анализа на тенденциите на целевия пазар, които могат да окажат въздействие върху изпълнението и рентабилността на институцията. Те могат да включват, за всеки отделен случай, регулаторни и макропруденциални тенденции (напр. промени в законодателството в областта на дистрибуцията на банкови продукти на дребно или промени в максималните съотношения между размера на кредита и стойността на обезпечението при ипотеките), технологичните тенденции (напр. преминаване към електронни платформи за определени видове търговия) и обществените/демографските тенденции (напр. състава на клиентите, смяната на продуктите в резултат на променящите се пазарни тенденции, по-голямото търсене на ислямски банкови инструменти).
89. Когато е целесъобразно и въз основа на анализ на всеки отделен случай, позоваването на съществуващите участници и потенциални конкуренти би могло да включва, в допълнение към традиционните финансови институции, глобални технологични дружества, които разширяват дейността си в областта на финансовите услуги. Такъв анализ следва също така да се извършва съгласувано с прегледа на целевия пазар, включително въздействието на тези конкуренти върху кредитната институция — заявител, например върху директния потребителски маркетинг.

7.2.4 Основни вътрешни фактори

90. В съответствие с подхода на пропорционалност, посочен в точка 71, и за всеки отделен случай компетентните органи следва да извършват анализ на качествените характеристики на предвидения бизнес модел на кредитната институция - заявител, за да разберат предпоставките за неговия успех и ключовите зависимости при формирането на становището на кредитната институция - заявител.
91. В това отношение областите за анализ от страна на компетентните органи следва да включват основните вътрешни фактори, които оказват влияние върху успеха на бизнес модела, като очакваните силни страни на кредитната институция — заявител в отношенията с клиенти, доставчици и партньори, качеството на ИТ платформите и оперативния и ресурсния капацитет, както и фактори като доставчици трети страни, посредници, потенциална експозиция към риск от ИП/ФТ и специфични регулаторни фактори.
92. Компетентните органи следва също така да преценят дали финансовите прогнози съответстват на бизнес стратегията, заложената в плана, дали има ясен план за изпълнение и капацитет за прилагане и изпълнение на бизнес плана. Във връзка с това при прегледа на компетентните органи следва да се вземе предвид и текущата оценка на професионалните способности на ръководството, включително по отношение на бизнес плана и промените в него с течение на времето, както и наличието на достатъчно човешки ресурси, за да се гарантира изпълнението на бизнес стратегията. В подкрепа на

тази оценка компетентните органи следва да вземат предвид предишния професионален опит на членовете на ръководния орган.

7.2.5 Финансови прогнози

93. Компетентните органи следва да извършат количествен преглед на бизнес плана на кредитната институция — заявител, като се съсредоточат върху представените финансови прогнози както за базовия сценарий, така и за стрес сценария, като вземат предвид географското разпределение, видовете дейности и пазарната позиция на индивидуално ниво и, когато е приложимо, на ниво консолидирана група или на подконсолидирано ниво (член 4, буква а) от *РТС относно информацията за лицензиране*¹⁵). Компетентните органи следва също така да направят преглед на финансовите позиции (напр. въз основа на счетоводния баланс), риска (напр. въз основа на общата рискова експозиция (ОРЕ), или други методи за измерване на риска) и/или организационните, и/или нормативните ограничения.
94. Целта на количествения преглед на финансовите прогнози на бизнес плана следва да бъде да се оцени надеждността на основните допускания (по отношение на растежа на бизнеса, генерирането на приходи, оценката на разходите и свързаните рискове), жизнеспособността и устойчивостта на бизнес модела на заявителя и цялостната му способност да постигне предвидените резултати в съответствие с пруденциалните изисквания както при базовия сценарий, така и при стрес сценария.
95. Оценката на финансовите прогнози следва да отразява целевата бизнес стратегия на кредитната институция - заявител по отношение на най-съществените географски характеристики на кредитната институция — заявител, включително дъщерни предприятия, клонове, дейности, предоставяни чрез свободата на предоставяне на услуги, видове дейности, бизнес линии и продуктови линии въз основа на приноса към печалбата (напр. въз основа на отчета за приходи и разходи), и да разглежда надеждността на основните количествени допускания (напр. дейност по региони, приходи от такси, брой клиенти, разходи за персонал, макроикономически допускания и т.н.).
96. При оценката на рентабилността на бизнес плана компетентните органи следва да обърнат специално внимание на онези области от целевата бизнес стратегия, които са от най-голямо значение за бъдещата устойчивост на бизнес модела и за оцеляването в ситуации на стрес. Доколкото е възможно и когато е целесъобразно, те следва също така да вземат предвид експозицията на кредитната институция — заявител към съществуващи или нови рискове и уязвимости.

¹⁵ В член 4, буква а) от РТС относно информацията за лицензиране се предвижда, че в заявлението се посочва „прогнозна информация за кредитната институция - заявител на индивидуално ниво и, когато е приложимо, на консолидирано ниво и подконсолидирано ниво (като се посочва делът, представляван от кредитната институция), най-малко въз основа на базов сценарий и стрес сценарий, включително: [...]“

97. За тази цел компетентните органи следва да преразгледат обяснението за първоначалната жизнеспособност на кредитната институция и за устойчивостта на бизнес модела за период от време, изискван от кредитната институция — заявител, за да достигне стабилно състояние, при всички случаи за период от най-малко три години. По отношение на стрес сценария следва да е достатъчно кредитната институция да е в състояние да спазва пруденциалните изисквания в края на периода на планиране.
98. Може да се наложи компетентните органи да оценят бизнес план с по-дълъг времеви период, например до пет години. Такъв може да бъде случаят например по отношение на заявителите, чийто бизнес цикъл се развива в продължение на пет години или чиито тригодишни бизнес планове показват слабости по отношение на устойчивостта. В такива случаи степента на интензивност на оценката следва да бъде калибрирана в съответствие с рисковия профил на бизнес плана, потенциалните слабости и несигурността, свързани с по-дългия времеви период.
99. Доколкото е възможно и когато е целесъобразно, компетентните органи следва да определят съответното сравнение на кредитната институция - заявител със сходна институция. Компетентният орган следва да определи сходната институция или сходната група въз основа на конкуриращите се продукти/дейности, насочени към един и същ източник на печалба/клиенти, и да основе анализа си на надзорните, пазарните и макроикономическите данни, с които разполага компетентният орган. В такива случаи резултатите от оценката, произтичащи от сравнението между сходни институции, следва да допълват експертната преценка на компетентния орган. Ако сравнението между сходни институции не е възможно, компетентните органи следва да разчитат на експертна оценка.
100. Компетентните органи следва да разгледат възможността за оценка на тенденциите и коефициентите на рентабилност, като вземат предвид рисковете, които кредитната институция — заявител възнамерява да поеме, и относителните резултати в сравнение със сходни институции. В подкрепа на тази оценка компетентните органи могат да се позоват на най-често срещаните показатели за рентабилност и риск, като възвръщаемост на капитала, възвръщаемост на активите, съотношение разходи/приходи, стойност на риска и коефициент на ливъридж. Използването на специфични показатели от компетентния орган следва да отразява вида и нивото на риска, предвидени от кредитната институция - заявител за генериране на печалби (например институция, генерираща по-ниска и по-стабилна възвръщаемост с консервативен рисков апетит, може да бъде по-устойчива от тази с висока възвръщаемост, но много агресивен рисков апетит). Компетентните органи следва внимателно да оценят риска, стоящ в основата на икономическите резултати (напр. нивото на риска на активите), като вземат предвид и коригираните спрямо риска показатели, доколкото това е възможно.
101. Компетентните органи следва да могат да получат ясна представа за източниците на генериране на печалби и загуби на институцията (по-специално на основните фактори като обемите — наличности и потоци — както и цените/маржовете), за да установят

основните фактори и зависимости на резултатите от дейността и потенциални уязвимости. Когато е целесъобразно с оглед на подхода на пропорционалност, посочен в точка 70, компетентните органи следва да извършат разбивка на приходите/източника на приходи, за да разберат дали очакваните източници на приходи са в съответствие с общата целева бизнес стратегия (вид бизнес модел, размер на дейността). Във връзка с това компетентните органи следва да обърнат внимание на прекалено оптимистичните очаквания за печалба, свързани например с форуърдния лихвен процент и други съответни допускания, генериращи приходи, както и тяхното потенциално въздействие върху надеждността и, в крайна сметка, устойчивостта на прогнозите.

102. В съответствие с принципа на пропорционалност, посочен в точка 70, компетентните органи следва да прегледат ценообразуването и структурата на продуктите на кредитната институция - заявител. За тази цел може да се обърне внимание например на:

- а. зависимост от рискови или концентрирани източници на доходи (напр. високорискови ипотечни кредити, кредити за финансиране чрез ливъридж, потребителски кредити, специфични групи клиенти) и тяхното въздействие върху бизнес модела, като например повишена уязвимост към промени в бизнес средата (напр. намаляване на цената на недвижимите имоти, намаляване на търсенето на продукти, финансирани чрез потребителски кредити);
- б. зависимост от по-нестабилни източници на доходи (напр. доходи от търговска дейност, доходи от хеджиране или други неповтарящи се източници) и последиците за дългосрочната устойчивост на приходите.

103. Компетентните органи следва да получат ясна представа за различните модели на приходи (напр. приходи, основани на лихви (напр. дейности, свързани с клиентски кредити) или приходи, основани на такси (напр. търговско финансиране, кореспондентски банкови отношения, попечителски услуги или консултантски услуги)), конкретните източници на приходите, ключовите показатели за изпълнение и нивото на риска на съответните дейности. Във всички случаи те следва да получат ясна представа за модела на приходи на кредитната институция — заявител, как тя очаква да генерира приходи както при обичайни условия, така и при ситуации на стрес, както и относно надеждността на основните допускания.

104. Компетентните органи следва да обърнат особено внимание на високите темпове на растеж и свързаните с тях допускания за риска, включително по отношение на адекватността на изпълнението и капацитета за управление на риска на кредитната институция — заявител, за да се подпомогне постигането на целевите прогнози в съответствие с анализа, извършен съгласно точка 92. Оценката на достоверността на основните допускания следва да се извършва, като се вземат предвид различни елементи, включително цялостната бизнес стратегия, ценообразуването на продуктите, бизнес средата, стратегията за финансиране, рисковия толеранс и рисковия апетит,

наличието на политики, насочени към осигуряване на стабилно и разумно управление и т.н. По отношение на устойчивостта на бизнес модела компетентните органи следва да получат задълбочено разбиране за структурата на разходите и съответните показатели, например разработването на съотношението на разходите към целевите доходи (абсолютно или относително спрямо сходни институции) в края на планирания времеви период в бизнес плана и в ситуации на стрес.

105. Целевата структура на разходите (напр. разходи за труд, административни разходи или разходи за информационни технологии) следва да бъде прегледана в абсолютно изражение и, когато е възможно и целесъобразно, в сравнение със сходни институции, като се има предвид значителното негативно въздействие, което подценяването на определени разходи, по-специално по време на началния етап или при ситуации на стрес, може да окаже върху устойчивостта на бизнес модела и/или стратегията. Компетентните органи следва да обърнат внимание на повтарящите се концентрации на разходи, които могат да отразяват липсата на гъвкавост в структурата на разходите.
106. Що се отнася по-специално до моделите на разходите, кредитните институции — заявители, които разчитат в значителна степен на бизнес модели, основани на технологии, вероятно ще понесат по-ниски пределни разходи в сравнение с кредитните институции, чиито трансакции са свързани с високи променливи разходи. Вследствие на това рентабилността на тези бизнес модели по принцип вероятно ще се увеличи след достигането на определена критична маса, която компенсира фиксираните инвестиционни разходи. Поради това компетентните органи следва да обмислят ключови разходи за такива заявители, като например лица с експертни умения в областта на инженерството или маркетинга на продукти и инвестиции в инфраструктура.

7.2.6 Цялостно надзорно становище

107. Въз основа на представения бизнес план и финансови прогнози компетентните органи следва да разработят цялостно надзорно становище, за да преценят а) дали бизнес моделът на кредитната институция — заявител ще бъде жизнеспособен и устойчив и б) дали кредитната институция — заявител ще бъде в състояние да спазва пруденциалните изисквания през периода на планиране. Въз основа на експертната преценка на компетентния орган целта на цялостното надзорно становище е да се изготви интегрирана и всеобхватна оценка на бизнес плана и финансовите прогнози, и по-специално на надеждността на основните допускания. Надзорното становище следва да се основава на оценката на получената информация относно бизнес стратегията, бизнес средата (потенциални партньори, пазарни тенденции и други външни фактори, които биха могли да повлияят на бъдещата рентабилност) и ключови вътрешни фактори, и да бъде сравнено със собствените становища на кредитната институция - заявител (финансови прогнози, както е обяснено в точки 93—106), за да се оцени цялостната им надеждност.

108. Въз основа на прегледаната информация компетентният орган следва да оспори допусканията на кредитната институция — заявител и да разработи свое собствено надзорно становище. Ако допусканията не са надеждни, компетентните органи могат да разработят алтернативни допускания и да извършат анализ на чувствителността, за да определят количественото въздействие върху съответните области на бизнес плана. Оспорването „ред по ред“ и съответното прилагане на алтернативни допускания, ако е необходимо, ще позволят на компетентния орган да определи количествено и да оцени цялостното въздействие на анализа на чувствителността върху финансовите прогнози и в крайна сметка върху най-важните пруденциални изисквания. Компетентният орган може да оспори базовия сценарий, както и стрес сценария.
109. Развитието на надзорното становище и анализът на чувствителността следва да бъдат предмет на пропорционалност, както е посочено в точка 70, като се вземат предвид относителния риск и сложността на предвиждания бизнес модел. Когато цялостното надзорно становище се различава от становището на заявителя, компетентните органи могат да обмислят споделянето на конкретни наблюдения с кредитната институция - заявител с цел да се преодолее недостигът на информация и да се задълбочи разбирането на допусканията, направени от кредитната институция - заявител. Надзорният диалог може да благоприятства представянето от кредитната институция — заявител на преразгледан бизнес план и финансова прогноза, отразяващи всички необходими коригиращи мерки, за да се гарантира нейната жизнеспособност и устойчивост и, в крайна сметка, спазването на пруденциалните изисквания за периода на планиране. В такава ситуация компетентните органи могат също така да обмислят корективни мерки под формата на предварителни условия, последващи задължения или ограничения, както е посочено в раздел 4.2, точки 25—32.

8. Капитал

8.1 Общи критерии

110. Определянето на размера на капитала следва да има за цел да се гарантира, че лицензираната кредитна институция спазва капиталовите и другите пруденциални изисквания към момента на издаване на лиценз и чрез сериозен, но реалистичен стрес сценарий в продължение на най-малко три години.
111. За целите на предоставянето на лиценз размерът на капитала следва да се определя въз основа на началния капитал и капиталовите изисквания в съответствие с методиката, изложена в раздел 8.2.
112. За целите на ОМО началният капитал е фиксирана сума, определена в националното право в съответствие с член 12, параграф 1¹⁶ от ДКИ или с член 12, параграф 4¹⁷ от ДКИ, в зависимост от случая.
113. Капиталовите изисквания са рисково базирани¹⁸ и основани на ливъридж¹⁹ капиталови изисквания в съответствие с дял I, втора и трета част от РКИ.
114. Независимо от разликите в ЕС по отношение на абсолютната стойност на началния капитал, определена в националното право, ОМО има за цел да гарантира, че размерът на капитала е определен така, че да гарантира спазването на пруденциалните изисквания при лицензиране в базовия сценарий и в течение на най-малко три години от планирания времеви период при утежнен, но реалистичен стрес сценарий.
115. Определянето на размера на капитала при издаване на лиценз и сумата, която трябва да се внесе при издаването на лиценз, както е посочено в раздел 8.2 и раздел 8.3 по-долу, не засягат по-строгите изисквания, установени на национално равнище.

8.2 Определяне на размера на капитала

116. За целите на определянето на размера на капитала компетентните органи следва да:

¹⁶ „Без да се засягат другите общи условия, предвидени в националното право, компетентните органи отказват издаването на лиценз за започване на дейност като кредитна институция, ако дадена кредитна институция не разполага с отделен собствен капитал или ако началният ѝ капитал е по-малък от 5 милиона евро.“

¹⁷ Държавите членки могат да издават лицензи на определени категории кредитни институции, чийто начален капитал е по-малък от предвидения в параграф 1, при следните условия:

а) началният капитал е не по-малък от 1 милион евро;

б) съответните държави членки уведомяват Комисията и ЕБО за причините, поради които използват тази възможност.

¹⁸ Базов собствен капитал от първи ред, капитал от първи ред, общи капиталови изисквания.

¹⁹ Отношение на ливъридж

- а. идентифицират по подходящ начин рисковете (и свързаните с тях рисково претеглени активи) въз основа на бизнес плана, прегледан в съответствие с раздел 7.2.6, и оценяват капиталовите изисквания (рисково базирани и основани на ливъридж) за период от най-малко три години (т.е. собственият капитал, необходим за осигуряване на пълното съответствие с пруденциалните изисквания през и в края на първите три години, като се вземат предвид очакваните натрупани загуби за този времеви период);
- б. да добавят към началния капитал очакваните натрупани загуби за първите три години;
- в. да изберат по-високата стойност между букви а) или б)²⁰.

Компетентните органи следва да се уверят, че оценката на капиталовите изисквания съгласно буква а) от настоящата точка²¹ е по-високата²² сума, произтичаща от базовия сценарий или от утежнения, но реалистичен стрес сценарий²³ на бизнес плана, прегледан в съответствие с раздел 7.2.6. Компетентните органи следва да гарантират, че по-високата сума, определена по този начин, представлява основата за изчисляване на капитала, който кредитната институция - заявител се очаква да има към момента на издаване на лиценза, както е посочено по-подробно в раздел 8.3. Частта от капитала към момента на издаване на лиценза, която трябва да бъде внесена преди започване на дейността, се определя в съответствие с точка 123.

117. Когато компетентният орган е консолидиращ надзорен орган, той следва да оцени очакваното въздействие — въз основа на бизнес плана, прегледан в съответствие с раздел 7.2.6— на новолицензираната кредитна институция върху капиталовите изисквания на консолидирано ниво. За тази цел компетентният орган следва да разчита на анализа на периметъра на консолидацията, оценен в съответствие с точка 33.
118. Ако заявител, принадлежащ към банкова група, подаде заявление за освобождаване от капиталови изисквания в съответствие с членове 7 или 10 от РКИ, компетентните органи могат да обмислят, в рамките на дискреционните си правомощия съгласно

²⁰ Фигури 1, 2 и 3, посочени в приложението, илюстрират следните случаи: а) Фигура 1 дава пример за случая, при който капиталовите изисквания са по-високи от началния капитал и кумулативните годишни загуби; б) Фигура 2 дава пример за случай, при който началният капитал плюс кумулативните годишни загуби са по-високи от прогнозните капиталови изисквания; в) Фигура 3 дава пример за промяна в по-високия размер на началния капитал и загубите и капиталовите изисквания в течение на трите години, които се вземат предвид за определяне на капитала при лицензиране.

²¹ И свързаните очаквани кумулативни загуби, използвани за определяне на сумата по буква б) от настоящата точка.

²² В някои случаи базовият сценарий на бизнес плана, а не неблагоприятният сценарий (и двата правилно оспорени от компетентния орган при необходимост), могат да доведат до определяне на по-високи капиталови изисквания (например поради по-голям растеж на дейността) и вследствие на това до по-високи капиталови изисквания като цяло (включително изчисляване на очакваните загуби в течение на трите години от планирания времеви период). В този случай изисквания размер на капитала се определя от най-високите прогнозни капиталови изисквания в рамките на първия тригодишен период и натрупаните загуби за първите три години съгласно базовия сценарий.

²³ Отчитането на прогнозираните загуби в стрес сценария следва да има за цел да гарантира адекватно ниво на устойчивост на кредитната институция през първоначалния период на дейност, също и поради факта, че изискването за допълнителен капитал (P2R) все още не е определено.

горепосочените разпоредби, извършването на стриктна и щателна оценка дали заявителят отговаря на условията за прилагане на освобождаването, като вземат предвид особеностите на заявлението за лиценз.

119. Когато компетентният орган, при упражняване на правото си на преценка, счете, че е в състояние да извърши стриктна и щателна оценка, и установи, че съответните условия, предвидени в РКИ, са изпълнени и може да бъде предоставено освобождаване, и такова освобождаване се предоставя към момента на издаване на лиценза, капиталът към момента на лицензиране (и свързаното с него плащане) следва да се определя в съответствие с точки 116—117 като се вземе предвид освобождаването.
120. Когато компетентният орган счита, че освобождаването от капиталови изисквания не може да бъде предоставено към момента на издаване на лиценза, размерът на капитала следва да бъде определен от компетентния орган в съответствие с методиката, посочена в точки 116—117. В специфични случаи, когато компетентният орган прецени, че освобождаването не може да бъде предоставено към момента на издаване на лиценза, но са налице разумни основания да се прецени, че то може да бъде предоставено на по-късен етап, компетентният орган може да предприеме мерки за редуциране на въздействието на размера на капитала към момента на издаването на лиценз.

8.3 Качество, внасяне и наличност на капитала

121. Компетентният орган следва да провери адекватността на капитала, определен в съответствие с раздел 8.2, в съответствие с качеството, изисквано съгласно съответните разпоредби на дял I, втора и трета част от РКИ. По-специално, съгласно член 12, параграф 2 от ДКИ началният капитал се състои от „само един или повече от елементите, посочени в член 26, параграф 1, букви а)–д) от РКИ“.
122. Компетентните органи следва да проверят дали капиталът на кредитната институция е отделен от активите на собственика и дали е на разположение изцяло, незабавно и неограничено за използване единствено от кредитната институция.
123. Частта от капитала, която трябва да бъде внесена изцяло преди издаването на лиценза, е по-високата от следните стойности:
- а. частта от капитала, определена в съответствие с раздел 8.2, която трябва да покрие изцяло първата година от дейността (т.е. собственият капитал, необходим за покриване на пълното спазване на пруденциалните изисквания в хода на и в края на първите дванадесет месеца, като се вземат предвид очакваните загуби за този времеви период); или
 - б. началния капитал заедно със загубите за първата година.
124. Компетентните органи следва да проверяват и преглеждат чрез подходящи доказателства, дали частта от капитала, внесена изцяло в съответствие с букви а) или б)

по-горе, действително е изцяло внесена, дали е със законен произход и дали е вписана в документацията на предприятието преди издаването на лиценз. За да оценят законния източник на средствата²⁴, компетентните органи следва да прилагат критериите, посочени в раздели 14.5 и 14.6 от *съвместните насоки на ЕНО относно пруденциалната оценка на предложеното придобиване на квалифицирано дялово участие*²⁵ във връзка с дейността, генерирала средствата, и начина, по който са били прехвърлени, като вземат предвид дали те могат да доведат до завишен риск от изпиране на пари или финансиране на тероризма.

125. Без да се засяга горепосоченото, в юрисдикциите, в които частта от капитала, посочена в букви а) или б) на точка 123, трябва да бъде внесена преди започване на дейността като кредитна институция, а не преди издаването на лиценз, компетентните органи, за целите на издаването на лиценз следва внимателно да прегледат плана и срока за изпълнение, представени от заявителя в съответствие с член 6, параграф 2 от *РТС относно информацията за лицензиране*²⁶ за да се гарантира, че тази капиталова сума е изцяло внесена преди започване на дейността като кредитна институция и че е със законен произход.

Компетентният орган следва да включи в лиценз изрично условие, което да спре действието на лиценз най-малко до действителното внасяне на посочените в него части от капитала.

126. Компетентните органи следва да се уверят, че кредитната институция — заявител разполага с план за осигуряване на капитала по отношение на текущия размер на капитала, определен в съответствие с раздел 8.2, който не е бил внесен към момента на издаване на лиценз съгласно точки 123 и 124 и който е предназначен за покриване на разходите по дейностите през втората и третата година. Такъв план за осигуряване на капитала следва да посочва вида на източниците на финансиране и графика на капиталовите инжекции, за да се избегне потенциално неизпълнение на бизнес целите и потенциално възникване на загуби, засягащи спазването на минималните капиталови изисквания от страна на кредитната институция. Видът на източниците на финансиране — като лични финансови ресурси на акционерите, финансови инструменти, които са емитирани или предстои да бъдат емитирани на финансовите пазари, както и всички

²⁴ „Източник на финансовите средства“ означава произхода на средствата, които участват в делови взаимоотношения или случайна трансакция. Той включва както дейността, от която са получени средствата, използвани в деловите взаимоотношения, например заплата на клиента, така и начина, по който са прехвърлени средствата на клиента. Средствата биха могли да произтичат и от „източник на богатство“, т.е. произхода на общото богатство на клиента, например наследство или спестявания, вж. точка 12, букви н) и о) от насоките на ЕБО относно рисковите фактори за ИП/ФТ, ЕВА/GL/2021/02 от 1 март 2021 г., достъпни на адрес: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/revised-guidelines-on-ml-tf-risk-factors>

²⁵ JC/GL/2016/01 от 20 декември 2016 г. за пруденциалната оценка на придобивания и увеличения на квалифицирани дялови участия във финансовия сектор, достъпни на адрес: <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/other-topics/joint-guidelines-for-the-prudential-assessment-of-acquisitions-of-qualifying-holdings>

²⁶ „Когато началният капитал не е бил внесен изцяло към момента на подаване на заявлението до компетентния орган, в заявлението се посочват предвидения план и срок за изпълнение, за да се гарантира, че началният капитал е внесен изцяло преди издаването на лиценз за започване на дейност като кредитна институция“.

споразумения и договори, сключени по отношение на собствения капитал — следва да бъде внимателно прегледан с цел да се гарантира, че са със законен произход и, че въз основа на техните условия, ще бъдат своевременно на разположение.

9. Втрешно управление

9.1 Общи критерии

127. Компетентните органи следва да извършат внимателен и цялостен преглед на правилата, процесите и механизмите, свързани с вътрешното управление на кредитната институция — заявител, като имат предвид, че съгласно член 10, параграф 2 от ДКИ в случай на липса на надеждно и ефективно управление на риска от страна на тази институция компетентните органи трябва да откажат издаването на лиценз.
128. Предвидената тук ОМО има за цел да направлява оценката на компетентните органи на документите по заявлението, свързани с правилата за вътрешно управление, оперативната структура, политиките и процесите. ОМО предоставя насоки относно основните елементи и аспекти, които трябва да бъдат оценени от компетентните органи за целите на издаването на лиценз, и не засяга прилагането на допълнителни части от *Насоките на ЕБО относно вътрешното управление (второ преразглеждане)*²⁷, *Насоките на ЕБО и ЕОЦКП за оценка на пригодността на членовете на ръководния орган и на лицата, заемащи ключови позиции (перазгледани)*²⁸, *Насоките на ЕБО относно възнагражденията (перазгледани)*²⁹, *Насоките на ЕБО за възлагане на дейности на външни изпълнители*³⁰ и *Насоките на ЕБО относно управлението на риска в областта на ИКТ и сигурността*³¹. Оценката на компетентните органи следва да има за цел да гарантира, че кредитната институция спазва посочените *насоки на ЕБО*.
129. За целите на настоящия раздел и в съответствие с точка 13 рамката за управление, по-специално рамката за вътрешен контрол, включително рамката за управление на риска, обхваща и риска от ИП/ФТ и следва да се оценява в съответствие с *Насоки относно рисковите фактори, свързани с ИП/ФТ*³², когато се оценява адекватността на политиките и процедурите на кредитните институции - заявители за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

²⁷ ЕВА/GL/2021/05 от 2 юли 2021 г., достъпни на адрес: <https://www.eba.europa.eu/guidelines-internal-governance-second-revision>

²⁸ ЕВА/GL/2021/06 от 2 юли 2021 г., достъпни на адрес: <https://www.eba.europa.eu/joint-esma-and-eba-guidelines-assessment-suitability-members-management-body-revised>

²⁹ ЕВА/GL/2021/04 от 2 юли 2021 г., достъпни на адрес: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies-second-revision>

³⁰ ЕВА GL/2019/02 от 25 февруари 2019 г., достъпни на адрес: <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-outsourcing-arrangements>

³¹ ЕВА/GL/2019/04 от 29 ноември 2019 г., достъпни на адрес: <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-ict-and-security-risk-management>

³² ЕВА/GL/2021/02 от 01 март 2021 г., достъпни на адрес: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/revised-guidelines-on-ml-tf-risk-factors>

130. Компетентните органи следва да постигнат цялостно разбиране за организацията на кредитната институция и ясна представа за нейната управленска и оперативна структура, както и за други правила, процеси и механизми, които следва да бъдат добре разработени. Заявителят следва да бъде подходящо подготвен, за да бъде считан за достатъчно способен да извършва целевите дейности по надежден и разумен начин.
131. Компетентните органи следва да се уверят, че документите по заявлението предвиждат правила, процеси и механизми, които адекватно показват наличието на ясна, прозрачна и стабилна структура на управление, осигуряваща ефективно вземане на решения и добро управление, и че правомощията и отговорностите са ясно разпределени на всички нива на организацията и между управителните органи.
132. Интензивността на оценката от страна на компетентните органи на изискванията за вътрешно управление следва да отчита критериите за пропорционалност, посочени в точки 17—21 от настоящите насоки, и индивидуалния рисков профил на заявителя.
133. Оценката следва да се основава на документите и информацията, предоставени от кредитната институция - заявител по-специално съгласно член 1, буква л), член 4, букви ж) и з) и член 5, параграф 1, букви б)—е) от *РТС относно информацията за лицензиране*, както и всички допълнителни документи, които компетентният орган изисква в съответствие с член 10, параграф 1 от тези РТС.

9.2 Ръководен орган

9.2.1 Ръководен орган с управленска функция и ръководен орган с контролна функция

134. Насоките са предназначени да обхванат всички съществуващи системи на управление и не дават приоритет на никоя конкретна система. Те не засягат общото разпределение на компетенциите съгласно националното дружествено право. Следователно, те следва да се прилагат независимо от използваната структура на управление (едностепенна и/или двустепенна и/или друга структура) в държавите членки. Ръководният орган, съгласно определението в точки 7 и 8 от член 3, параграф 1 от Директива 2013/36/ЕС, следва да се разбира като орган, който има управленски (изпълнителни) и контролни (неизпълнителни) функции³³.
135. Компетентните органи следва да преразгледат заявлението, по-специално устава или други равностойни учредителни документи³⁴, и мандата на ръководния орган³⁵ и да се уверят, че документите обхващат по подходящ начин ролите и отговорностите на ръководния орган, като правят разграничение между задълженията на управленската

³³ Точка 8 от *Насоки на ЕБО относно вътрешното управление*. Вж. също съображение 56 от Директива 2013/36/ЕС.

³⁴ Подадени в съответствие с РТС относно информацията за лицензиране.

³⁵ Подадени в съответствие с РТС относно информацията за лицензиране.

(изпълнителна) функция и на контролната (неизпълнителна) функция. В съответствие с това компетентните органи следва по-специално да:

- а. потвърдят, че ръководният орган носи крайната и цялостната отговорност за институцията и че определя, контролира и носи отговорност за прилагането на правилата за вътрешно управление в институцията, което да гарантира нейното ефективно и разумно управление³⁶;
- б. се уверят, че отговорностите, възложени на ръководния орган³⁷, включват определяне, одобряване и контрол на изпълнението на: а) цялостната бизнес стратегия и ключовите политики на кредитната институция; б) цялостната рискова стратегия, включително рисковия апетит на кредитната институция, рамката и мерките за управление на риска, за да се гарантира, че ръководният орган отделя достатъчно време на въпросите, свързани с риска, и на изпълнението на своите функции; в) подходяща и ефективна рамка за вътрешно управление и вътрешен контрол, която включва ясна организационна структура и добре функциониращи независими функции по управление на риска, нормативно съответствие и одит, които разполагат с достатъчно правомощия, статут и ресурси, за да изпълняват своите функции; г) рамка за адекватно и ефективно вътрешно управление и вътрешен контрол, за да се гарантира спазването на приложимите изисквания, включително в контекста на предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма; д) размера, видовете и разпределението както на вътрешния, така и на регулаторния капитал за адекватно обезпечаване на рисковете на институцията; е) целите за управлението на ликвидността на институцията; ж) политика за възнагражденията, както е описана в точки 170 и 171 з) правила относно индивидуалната и колективната пригодност, състава, ефективността и планирането на приемствеността на ръководния орган; и) процес на подбор и оценка на пригодността на лицата, заемащи ключови позиции³⁸; й) правила, насочени към гарантиране на вътрешното функциониране на всеки комитет на ръководния орган, когато бъде създаден такъв³⁹; к) рискова култура, която обръща внимание на осъзнаването на риска от институцията и поемането на рискове; л) корпоративна култура и ценности, които насърчават отговорно и етично поведение, включително кодекс за поведение

³⁶ Точка 19 от насоките на ЕБО относно вътрешното управление.

³⁷ Вж. точка 22 от насоките на ЕБО относно вътрешното управление.

³⁸ Съгласно определението в *Насоките на ЕБО относно вътрешното управление* изразът „лице, заемащо ключова позиция“, означава „лица, които имат значително влияние върху ръководството на институцията, но които не са членове на ръководния орган и са различни от главния изпълнителен директор. Това включва ръководителите на функциите за вътрешен контрол и главния финансов директор, когато не са членове на ръководния орган, и други лица, заемащи ключови позиции, когато такива бъдат установени от институциите на базата на рисков базиран подход. Други лица, заемащи ключови позиции, могат да бъдат и ръководители на значими бизнес линии, клонове в Европейското икономическо пространство/Европейската асоциация за свободна търговия, дъщерни предприятия в трети държави и други вътрешни функции.“ Вж. също съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за оценка на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции.

³⁹ В съответствие с точка 22, буква и) от *Насоките на ЕБО относно вътрешното управление*, тези правила следва да уточняват „i. ролята, състава и задачите на всяка от тях; ii. подходящ информационен поток, включващ документацията относно препоръките и заключенията, и отчетни линии между всеки комитет и ръководния орган, компетентните органи и другите страни.“

- или сходен акт; м) политика относно конфликтите на интереси на ниво институция и по отношение на персонала; и н) правила, насочени към гарантиране на целостта на системите за счетоводна и финансова отчетност, включително финансов и оперативен контрол и нормативно съответствие и съответните стандарти;
- в. се уверят, че в заявлението се предвижда, че при определянето, одобряването и контрола на изпълнението на задачите, посочени в буква б) по-горе, ръководният орган следва да се стреми да гарантира устойчив бизнес модел, който отчита всички рискове, включително екологичните, социалните и управленските рискове;
- г. се уверят, че в съответните документи по заявлението се предвиждат разпоредби, които имат за цел да гарантират, че индивидуалните и колективните оценки на пригодността на ръководния орган се извършват ефективно, че ролите и отговорностите на председателя са ясно определени, че съставът и планирането на приемствеността на ръководния орган са подходящи и че ръководният орган ще изпълнява ефективно функциите си в съответствие с *Насоките на ЕБО относно вътрешното управление и насоките на ЕБО за оценка на пригодността*;
- д. оценят дали ръководният орган в управленската си функция ще отговаря за прилагането на стратегиите, определени от ръководния орган, и ще обсъжда редовно изпълнението и целесъобразността на тези стратегии с ръководния орган в контролната му функция. Ръководният орган в управленската си функция следва също така да разполага с правомощия за конструктивно оспорване и критичен преглед на предложенията, обясненията и информацията, получени при упражняване на своята преценка и вземане на решения относно стратегията на институцията⁴⁰;
- е. се уверят, без да се засягат отговорностите, възложени съгласно приложимото национално дружествено право, че задачите на ръководния орган в контролната му функция следва да включват⁴¹: а) контрол и наблюдение на вземането на управленски решения и действия и осигуряване на ефективен контрол върху ръководния орган в рамките на неговата управленска функция, включително наблюдение и контрол на индивидуалните и колективните резултати и изпълнение на стратегията и целите на институцията; б) осигуряване и периодична оценка на ефективността на рамката за вътрешно управление на кредитната институция и предприемане на подходящи мерки за отстраняване на установените недостатъци; в) контрол и наблюдение дали стратегическите цели, организационната структура и рисковата стратегията на кредитната институция, включително нейният рисков апетит и рамката ѝ за управление на риска, както и други политики (напр. политика за възнагражденията) и рамката за оповестяване се прилагат последователно; г) наблюдение дали рисковата култура на кредитната институция се прилага последователно; д) контрол върху прилагането и поддържането на кодекс за поведение или подобни и ефективни политики за установяване, управление и редуциране на действителни и потенциални

⁴⁰ Вж. точка 30 от насоките на ЕБО относно вътрешното управление.

⁴¹ Вж. точка 34 от насоките на ЕБО относно вътрешното управление.

конфликти на интереси; е) контрол на достоверността на финансовата информация и отчетността, както и на рамката за вътрешен контрол, включително ефективна и стабилна рамка за управление на риска; ж) гарантиране, че ръководителите на функциите за вътрешен контрол са в състояние и действат независимо и, без да се засяга отговорността за отчитане пред други вътрешни органи, бизнес линии или звена, могат да изказват опасения и пряко да предупреждават ръководния орган в изпълнение на контролната му функция при необходимост, когато неблагоприятното развитие на риска засяга или може да засегне институцията; и з) наблюдение на изпълнението на плана за вътрешен одит след предварителното участие на комитетите по риска и одитните комитети, когато такива комитети са създадени;

ж. проверят дали съответните документи на заявлението, свързани с комитетите, които ще бъдат създадени, включват тяхното съчетаване, състав, роля и разпределение на задълженията и задачите между специализираните комитети на ръководния орган съгласно съответните разпоредби на *Насоките на ЕБО относно вътрешното управление*.

136. В съответствие с член 46, параграф 4 от Директива 2015/849 (Директивата относно борбата с изпирането на пари) компетентните органи следва също така да проверят дали в документите на заявлението е предвидено определянето на члена на ръководния орган, който да отговаря за прилагането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на изискванията за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

9.2.2 Оценка на пригодността на ръководния орган и на лицата, заемащи ключови позиции

137. В съответствие с член 13, параграф 1, втора алинея от ДКИ компетентните органи следва да подложат членовете на ръководния орган на кредитната институция на оценка на пригодността и да откажат да издадат лиценза, когато същите не отговарят на изискванията, посочени в член 91, параграф 1 от ДКИ.

138. Когато е приложимо, компетентните органи следва също така да подложат на оценка на пригодността лицата, заемащи ключови позиции съгласно определението в *Насоките на ЕБО относно вътрешното управление*.

139. Такава оценка на пригодността следва да се извършва в съответствие с *Насоките на ЕБО и ESMA относно оценката на пригодността на ръководния орган и на лицата, заемащи ключови позиции*.

9.3 Организационна структура

140. Компетентните органи следва да се уверят, че организационната структура на кредитната институция показва стабилна организация с наличие на ефективни отчетни линии, разпределение на отговорностите и измерване и управление на риска, включително последващо наблюдение, за да се гарантира стабилното и разумно управление на кредитната институция. Прегледът следва да включва и организационната структура, в която се определя предвидената вътрешна организация по отношение на отделите, звената, екипите и свързаното с това разпределение на персонала.
141. Компетентните органи следва внимателно да преценят дали представената организационна структура — включително прогнозният размер, броят на служителите, работещи на пълно работно време, и системите — е съизмерима с бизнес модела, видовете и географското разпределение на дейностите и рисковете, които кредитната институция — заявител възнамерява да предприеме. Поради това тази оценка следва да бъде подкрепена от бизнес плана, прегледан в съответствие с раздел 7 от настоящите насоки.
142. За целите на издаването на лиценз или започването на дейностите, според случая, компетентните органи следва да бъдат достатъчно удовлетворени от постигнатия напредък по отношение на прилагането на организационната структура, включително напредъка при наемането на посочения персонал с необходимата квалификация.
143. Компетентните органи следва да обърнат специално внимание на избягването на създаването на непрозрачни или ненужно сложни структури, които нямат ясна икономическа обосновка или правна цел или които биха могли да се използват за цел, свързана с изпирането на пари или други финансови престъпления⁴².
144. Когато бизнес планът предвижда създаването на структури в други юрисдикции, компетентните органи следва да оценят ефективното спазване от страна на тези юрисдикции на „европейските и международните стандарти за данъчна прозрачност, борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма“⁴³. Те следва също така да оценят степента, в която предвидената структура обслужва очевидна и законна икономическа цел, или степента, до която тя би могла да се използва за скриване на самоличността на крайния действителен собственик, или дали бизнес стратегията (включително искането на клиента, залегнало в основата на създаването на структурата) поражда опасения. Компетентните органи следва да преценят дали структурата възпрепятства подходящия контрол от страна на ръководния орган на институцията или

⁴² Точка 77 от *Насоки на ЕБО относно вътрешното управление* гласи: „Институциите следва да избягват да създават сложни и потенциално непрозрачни структури. Когато вземат решения, институциите следва да отчетат резултатите от оценката на риска, извършена с цел да се установи дали тези структури могат да се използват за цел, свързана с изпиране на пари, финансиране на тероризма или други финансови престъпления, и съответните налични контролни механизми и правна рамка [...]“

⁴³ Точка 77, буква а) от *Насоките на ЕБО относно вътрешното управление* гласи: „До каква степен юрисдикцията, в която ще бъде създадена структурата, изпълнява ефективно европейските и международните стандарти за данъчна прозрачност, борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма“;

способността ѝ да управлява свързания риск и дали структурата създава пречки пред ефективния надзор от страна на компетентните органи⁴⁴.

9.3.1 Корпоративни ценности, рискова култура, кодекс на поведение и политики на управление

145. Компетентните органи следва да проверяват дали мандатът на ръководния орган, свързан с корпоративните ценности, гарантира приемането, насърчаването и прилагането на високи етични и професионални стандарти, създавайки среда на ефективни предизвикателства, в която процесите на вземане на решения насърчават различни гледни точки.

146. В съответствие с член 5, параграф 1, буква в), подточка ii), пето тире от *РТС относно информацията за лицензиране*, компетентните органи следва също така да преразгледат рамката на политиката за насърчаване на многообразието на ръководния орган и да се уверят, че тя е в съответствие с критериите, посочени в член 88, параграф 2, буква а) от ДКИ, и определя количествена или, по целесъобразност, качествена цел за насърчаване на многообразието, и честотата на оценяване.

9.3.2 Политика по отношение на конфликти на интереси

147. Компетентните органи следва да проверят дали структурата на политиката относно конфликтите на интереси ангажира ръководният орган да отговаря за „изготвянето, одобряването и контрола върху прилагането и поддържането на ефективни политики с цел установяване, оценка, управление и редуциране или предотвратяване на настоящи и потенциални конфликти на нивото на институцията“, както и между институцията и персонала, включително ръководния орган и най-близките членове на семейството на персонала⁴⁵.

148. По отношение на конфликтите на интереси на нивото на институцията компетентните органи следва да се уверят, че очертаването на политиката относно конфликтите на интереси изисква „мерките на институциите за управление или, ако е уместно, предотвратяване на конфликтите на интереси следва да бъдат документирани“⁴⁶ и включва подходящо разделение на задълженията, информационни бариери и процедури за трансакции със свързани лица.

149. Що се отнася до конфликтите на интереси на нивото на персонала, компетентните органи следва да се уверят, че политиката обхваща най-малко ситуацията, предвидени в точка 109 от *Насоките на ЕБО относно вътрешното управление*⁴⁷ и че предвижда

⁴⁴ Точка 77, букви а)–е) от насоките на ЕБО относно вътрешното управление.

⁴⁵ Вж. раздели 11 и 12 от Насоки на ЕБО относно вътрешното управление.

⁴⁶ Вж. точка 108 от насоките на ЕБО относно вътрешното управление.

⁴⁷ Точка 112 от *Насоките на ЕБО относно вътрешното управление* гласи: „Политиката следва да обхваща най-малко следните ситуации или отношения, при които може да възникнат конфликти на интереси:

„процедури, мерки, изисквания към документацията и отговорности за установяването и предотвратяването на конфликтите на интереси, за оценка на тяхната значимост и за вземане на мерки за редуциране“.

9.3.3 Подаване на сигнали, пазарна злоупотреба, управление на продукти, защита на потребителите, разглеждане на жалби

150. Прегледът на компетентните органи на рамката на политиката за подаване на сигнали следва да гарантира, че служителите могат безопасно да докладват за потенциални или действителни нарушения на регулаторни или вътрешни изисквания. За да се избегнат конфликти на интереси, служителите следва да могат да докладват за нарушения извън стандартните отчетни линии. Процедурите за подаване на сигнали следва да гарантират защитата на личните данни както на лицето, което докладва нарушението, така и на физическото лице, за което се предполага, че е отговорно за нарушението, в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, Общ регламент относно защитата на данните.
151. Компетентните органи следва да се уверят, че рамката на политиката обхваща процеса на обработване на информация за потенциално или действително нарушение и защитата на лицето, докладващо за такова нарушение, в съответствие с *Насоките на ЕБО относно вътрешното управление*.
152. Прегледът от страна на компетентните органи на рамката на политиката относно пазарните злоупотреби следва да гарантира спазването от страна на кредитната институция на подходящи стандарти за предотвратяване на пазарни злоупотреби. Поспециално той следва да включва процеса за установяване, управление и докладване на нарушенията, свързани с пазарни злоупотреби.
153. Компетентните органи следва да се уверят, че в съответствие с *Насоките на ЕБО относно контрола на продукти и правилата за управление на банкови продукти на дребно*, рамката на политиката за управление на продуктите гарантира, че кредитната институция - заявител, действаща като създател и/или дистрибутор, ще прилага стабилна политика за управление на продуктите, предвиждаща вътрешни процеси, функции и стратегии, i) за да се гарантира, че интересите, целите и характеристиките на

а. икономически интереси (напр. акции, други права на собственост и членства, финансови активи и други икономически интереси в клиенти търговци, права върху интелектуалната собственост, кредити, предоставени от институцията на предприятие, притежавано от служител, членство в орган или собственост върху даден орган или субект с конфликт на интереси);

б. лични или професионални отношения със собствениците на квалифицирано дялово участие в институцията;

в. лични или професионални отношения със служители на институцията или субектите, включени в обхвата на пруденциалната консолидация (напр. семейни връзки);

г. друга или предишна трудова заетост в последните години (напр. последните пет години);

д. лични или професионални отношения със съответните външни заинтересовани страни (напр. отношения, които са свързани със съществени доставчици, консултанти или други доставчици на услуги); и

е. политическо влияние или политически отношения.“

потребителите са взети под внимание, ii) за да се избегнат потенциални вреди за потребителите и iii) да се сведат до минимум конфликтите на интереси⁴⁸.

154. Прегледът от страна на компетентните органи на рамката на политиката за защита на потребителите следва да има за цел да гарантира, че кредитната институция - заявител ще въведе стабилна политика за защита на потребителите с цел предоставяне на подходяща информация и защита на потребителите. По-специално, рамката следва да гарантира, че политиката за защита на потребителите е в съответствие с регулаторната рамка и осигурява подходящо обучение на съответния персонал. За тази цел тя следва да обхваща стандарти и принципи, контрол на нормативното съответствие и осведоменост на персонала.
155. Прегледът от страна на компетентните органи на рамката на политиката за разглеждане на жалби следва да има за цел да гарантира, че кредитната институция ще предостави на потребителите адекватна защита в съответствие с приложимите регулаторни изисквания. Схемата следва да обхваща процеса на получаване, оценка и отговор на жалби.

9.4 Рамка за вътрешен контрол

156. Компетентните органи следва да преценят дали кредитната институция - заявител разполага с подходяща рамка за вътрешен контрол, която е съизмерима с предвидените дейности на кредитната институция, бизнес модела, сложността и свързаните рискове (напр. онлайн регистрация на клиенти, защита и правила относно киберсигурността). Компетентните органи следва да се уверят в адекватността на разпределените човешки ресурси както по отношение на броя на служителите на пълно работно време, така и на квалификациите, целесъобразността на системите и бюджета за подпомагане на изпълнението на задачите.
157. Компетентните органи следва да прегледат документите по заявлението и да се уверят, че разпределението на задачите и отговорностите ще позволи на ръководния орган да се запознае изцяло със структурата на своята кредитна институция⁴⁹ и да „гарантира, че функциите за вътрешен контрол са независими от бизнес линиите, които контролират, включително че съществува адекватно разделение на задълженията, и че те разполагат с подходящи финансови и човешки ресурси, както и правомощия, за да изпълняват ефективно ролята си. Отчетните линии и разпределението на отговорностите, по-специално сред лицата, заемщи ключови позиции, в рамките на дадена институция, следва да бъдат ясни, точно определени, последователни, изпълними и надлежно документирани“⁵⁰.

⁴⁸ ЕВА/GL/2015/18, достъпни на адрес: <https://www.eba.europa.eu/guidelines-on-product-oversight-and-governance-arrangements-for-retail-banking-products>

⁴⁹ Точка 72 от насоките на ЕБО относно вътрешното управление.

⁵⁰ Точка 69 от насоките на ЕБО относно вътрешното управление.

158. Компетентните органи следва да постигнат ясно становище, че рамката за вътрешен контрол обхваща всички области на институцията и отразява модела на трите линии на защита за определяне на функциите за преодоляване и управление на рисковете.
159. За тази цел компетентните органи следва да проверят дали са въведени мерки, с които да се гарантира, че бизнес и спомагателните единици, първата линия на защита, ще отговарят на първо място за идентифицирането и управлението на рисковете, които възникват при извършването на дейността им, и за установяването и поддържането на подходящи процеси и механизми за контрол, за да се гарантира, че тези рискове се анализират, измерват, наблюдават, докладват надлежно и се поддържат в границите на рисковия апетит на кредитната институция, както и че са в съответствие с вътрешните и външните регулаторни изисквания.
160. Функцията за управление на риска и функцията за нормативно съответствие, втората линия на защита, заедно с функцията за вътрешен одит, която е третата линия на защита, формират функциите за вътрешен контрол в рамката на вътрешния контрол. Компетентните органи следва да се уверят, че те ще бъдат създадени, като се вземат предвид критериите за пропорционалност, посочени в точки 17—21, и че ще разполагат с подходящи и достатъчни правомощия, структура и пряк достъп до ръководния орган, за да изпълняват своите задачи.
161. За да се гарантира, че функциите за вътрешен контрол отговарят на изискванията за независимост⁵¹, компетентните органи следва да се уверят, въз основа на документите по заявлението, че се предвижда следното:
- (а) техните служители да не изпълняват оперативни задачи, попадащи в обхвата на дейностите, за които се предвижда да се наблюдават и контролират от функциите за вътрешен контрол;
 - (б) те да са организационно отделени от дейностите, които следва да наблюдават и контролират;
 - (в) независимо от цялостната отговорност на членовете на ръководния орган за институцията, ръководителят на функцията за вътрешен контрол не трябва да бъде подчинен на лице, което отговаря за управлението на дейностите, които функцията за вътрешен контрол наблюдава и контролира;
 - (г) възнагражденията на служителите от функцията за вътрешен контрол не трябва да бъдат свързани с изпълнението на дейностите, които функцията за вътрешен контрол наблюдава и контролира, и не следва да съществува възможност за компрометиране на тяхната обективност по друг начин.

⁵¹ Вж. точка 176 от насоките на ЕБО относно вътрешното управление.

162. Компетентните органи следва да проверят дали ръководителите на функциите по вътрешен контрол отговарят на следните изисквания:
- а. да бъдат определени на подходящо йерархично ниво, което предоставя на ръководителя на контролната функция подходящите правомощия и статут, необходими, за да изпълнява своите отговорности;
 - б. да бъдат независими от бизнес линиите или звената, които контролират;
 - в. да докладват и да се отчитат пряко пред ръководния орган, а резултатите от работата им следва да се проверяват от ръководния орган;
 - г. когато е необходимо, ръководителите на функциите за вътрешен контрол следва да могат да имат достъп и да докладват директно на ръководния орган в контролната му функция, за да поставят проблемни въпроси и да го предупредят, когато е уместно, ако конкретни промени засягат или могат да засегнат институцията.
163. За да се гарантира, че функциите за вътрешен контрол могат да бъдат ефективно упражнявани, компетентните органи следва да се уверят, че са им предоставени достатъчно бюджетни и човешки ресурси с подходяща квалификация, като се вземат предвид видовете целеви дейности, както и подходяща ИКТ система и поддръжка.

9.4.2 Функция за управление на риска

164. Компетентните органи следва да се уверят, че като част от рамката за вътрешен контрол кредитната институция ще разполага с цялостна рамка за управление на риска, обхващаща цялата кредитна институция, като се отчита изцяло икономическата същност на всички рискови експозиции на кредитната институция.
165. Компетентните органи следва да се уверят, че функцията за управление на риска ще улесни прилагането на стабилна рамка за управление на риска в цялата институция и че ролята ѝ в рамките на кредитната институция обхваща нейното участие в: а) рисковата стратегия и решения за риска; б) оценката на съществените промени; в) идентифицирането, измерването, оценяването, управлението, редуцирането, наблюдението и докладването на рисковете; г) оценката на нарушенията на рисковия апетит или лимитите и препоръките за корективни мерки. За тази цел компетентните органи следва също така да прегледат и оценят рамката на стратегията за управление на тези рискове, включително декларация за рисков толеранс и рисков апетит, както и мерки за съгласуване на оценения риск с рисковия апетит.
166. По отношение на ролята на функцията за управление на риска в рисковата стратегия и вземането на решения, прегледът на компетентните органи следва да има за цел да провери дали в заявлението се предвижда активното участие на функцията за управление на риска на ранен етап в условията на действащо предприятие в разработването на рисковата стратегия на кредитната институция, да се гарантира, че

кредитната институция ще разполага с ефективни процеси за управление на риска, и да се предостави на ръководния орган цялата относима информация, свързана с риска, за да се даде възможност за определяне на нивото на рисковия апетит на кредитната институция. Компетентните органи следва да гарантират, че се предвижда функцията за управление на риска да оценява стабилността и устойчивостта на рисковата стратегия и рисковия апетит, както и че последният е подходящо отразен в специфични рискови лимити, включително на ниво бизнес линии, и че е взет предвид преди ръководният орган да вземе решение относно рисковите стратегии.

167. По отношение на ролята на функцията за управление на риска в оценката на съществените промени компетентните органи следва да проверят дали е предвидено участието на функцията за управление на риска преди вземането на решения за извънредни трансакции, така че да се оцени въздействието на такива промени и извънредни трансакции върху цялостния риск на кредитната институция, и да докладват констатациите си директно на ръководния орган, преди да бъде взето решение.

168. Що се отнася до ролята на функцията за управление на риска при идентифицирането, измерването, наблюдението, редуцирането и отчитането на риска и свързаните с него рискови концентрации, които трябва да бъдат одобрени от ръководния орган, компетентните органи следва да гарантират, че са налице политики и процедури и че функцията за управление на риска ще има достъп до всички бизнес линии и други звена, които имат потенциал да генерират рискове.

169. Ролята на функцията за управление на риска следва да включва и извършване на независима оценка на нарушения по отношение на рисковия апетит или рисковите лимити (вкл. установяване на причината и предприемане на правен и икономически анализ на действителните разходи за закриване, намаляване или хеджиране на експозицията спрямо потенциалните разходи за нейното задържане). Следва да се предвиди, че функцията за управление на риска ще информира съответните бизнес звена и ръководния орган, и ще препоръчва възможни корективни действия. За тази цел, в случай на съществено нарушение, тя следва да е в състояние да докладва пряко на ръководния орган в контролната му функция, без това да засяга възможността функцията за управление на риска да докладва на други вътрешни функции и комитети.

9.4.3 Политика за възнагражденията

170. По отношение на рамката на политиката за възнагражденията, в допълнение към оценката на спазването на изискванията за неутралност по отношение на пола съгласно член 92, параграф 2, буква аа) от ДКИ, компетентните органи следва да обърнат специално внимание на проверката дали общата рамка на политиката по отношение на служителите, чиито професионални дейности имат съществено въздействие върху

рисковия профил на кредитната институция⁵², е в съответствие с член 94 от ДКИ и *Насоките на ЕБО относно политиката за възнагражденията*.

171. По-специално, те следва да преценят дали: а) схемата на политиката за възнагражденията е в съответствие с предвидения рисков апетит на институцията, нейната бизнес стратегия и дългосрочните ѝ интереси и се предвижда тя да бъде запазена, одобрена и контролирана от ръководния орган; б) тя предвижда служителите, които имат съществено въздействие върху рисковия профил на институцията, да бъдат идентифицирани по подходящ начин в съответствие с член 92, параграф 3 и член 94, параграф 3 от ДКИ; в) са предвидени и специфични изисквания за възнагражденията на тези конкретни служители, *inter alia*: i) съотношението между променливото и постоянното възнаграждение в съответствие с член 94, параграф 1, буква ж) от ДКИ и ii) изплащането в инструменти, разпоредбите за разсрочване, включително удържането и възстановяването на изплатени суми, в съответствие с член 94, параграф 1, букви л), м) и н) от ДКИ⁵³.

9.4.4 Функция за нормативно съответствие

172. Компетентните органи следва да проверят дали се предвижда функцията за нормативно съответствие да управлява рисковете, свързани с нормативното съответствие, да предоставя съвети на ръководния орган относно мерките, които трябва да се предприемат, за да се гарантира спазването на приложимите закони, правила, разпоредби и стандарти, и да прилага, под контрола на ръководния орган, политики и процеси за управление на рисковете, свързани с нормативното съответствие, и да гарантира спазването им. Компетентните органи следва да проверят дали функцията за нормативно съответствие е подходяща за видовете и географското разпределение на дейностите (напр. спазване на приложимото национално право на различните юрисдикции в случай на дейности, извършвани на трансгранична основа), рискове и сложност в съответствие с бизнес модела и оценката на бизнес плана, извършена в съответствие с раздел 7 от настоящите насоки.
173. Функцията за нормативно съответствие следва да гарантира, че наблюдението на нормативното съответствие се извършва чрез структурирана и добре определена програма за наблюдение и че се спазва политиката относно нормативното съответствие. Функцията за нормативно съответствие и функцията за управление на риска следва да си сътрудничат и да обменят информация, ако е уместно, за изпълнение на съответните си задачи.
174. Компетентните органи следва също така да проверят дали функцията за нормативно съответствие ще има задачата да проверява в тясно сътрудничество с функцията за управление на риска и правния отдел дали новите продукти и новите процедури са в

⁵² Подадени в съответствие с РТС относно информацията за лицензиране.

⁵³ По-специално по отношение на дерогациите, предвидени в параграфи 3 и 4 на член 94 от ДКИ.

съответствие с действащата правна рамка и, ако е уместно, с всички известни предстоящи промени в законите, подзаконовите актове и надзорните изисквания.

175. Компетентните органи следва да проверят дали се предвижда създаването на функция за нормативно съответствие по отношение на борбата с ИП/ФТ, която да следи за спазване на специфичните регулаторни и вътрешни политики в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма в рамките на функцията за нормативно съответствие или отделно от нея.

9.4.5 Политика по отношение на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма

176. Компетентните органи следва да проверят дали политиката за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, представена от кредитната институция — заявител съгласно член 5, параграф 1, буква в), точка iii) от *РТС относно информацията за лицензиране*, предоставя преглед на основните политики и процедури, както е посочено в член 8, параграф 3 от Директивата относно борбата с изпирането на пари, които ще бъдат въведени за противодействие на риска от ИП/ФТ. За тази цел компетентните органи вземат предвид критериите за пропорционалност, посочени в точки 17—21.

177. Компетентните органи следва да проверят дали рамката обхваща всички елементи, посочени в член 8, параграф 4⁵⁴ от Директивата относно борбата с изпирането на пари, и да обосноват начина, по който кредитната институция — заявител ще гарантира, че може ефективно да редуцира и управлява рисковете от ИП/ФТ, на които е изложена, считано от деня на достъп до пазара.

9.4.6 Функция за вътрешен одит

178. Компетентните органи, като вземат предвид критериите за пропорционалност, посочени в точки 17—21, следва да оценят функцията за независим и ефективен вътрешен одит (ФВО), създадена от кредитната институция — заявител. Компетентните органи следва да придобият ясна представа дали ФВО, въз основа на рисков базирани подход, ще бъде в състояние да извършва независим преглед и да удостоверява по обективен начин, че всички дейности и звена на кредитната институция, включително възложените на външни изпълнители дейности, са в съответствие с политиките и процедурите на институцията и с други външни (непруденциални) изисквания.

⁵⁴ Той гласи: „Политиките, механизмите за контрол и процедурите, посочени в параграф 3, включват:

- (а) разработване на вътрешни политики, механизми за контрол и процедури, включително примерни практики за управление на риска, комплексна проверка на клиента, докладване, съхраняването на информация, вътрешен контрол, управление на съответствието, включително, когато е подходящо според естеството и размера на стопанската дейност, назначаване на служител на управленско равнище, отговорен за съответствието, и проверка на служителите;
- (б) независима одитна функция, проверяваща посочените в буква а) вътрешни политики, механизми за контрол и процедури, когато това е целесъобразно с оглед размера и естеството на стопанската дейност.

179. За тази цел компетентните органи следва да преценят дали ФВО разполага с организационна независимост и обективност на вътрешните одитори, с защита чрез пряко отчитане пред ръководния орган и подходящи ресурси за изпълнение на нейните задачи. За тази цел следва също така да се гарантира, че ФВО разполага с неограничен достъп в цялата институция до всички записи, документи, информация и сгради на институцията за изпълнението на функциите ѝ.
180. Компетентните органи следва също така да преценят дали на ФВО е възложено най-малко следното:
- (а) целесъобразността на рамката за вътрешен контрол, включително адекватността на политиката и процедурите и съответствието с правните и регулаторните изисквания;
 - (б) разработване на одитен план най-малко веднъж годишно въз основа на годишните цели за вътрешен одит, който трябва да бъде одобрен от ръководния орган;
 - (в) предоставяне на препоръки въз основа на констатациите от своите дейности.
181. Те следва също така да проверят дали описанието на методиката и плана за вътрешен одит, обхващащ първите три години от дейността, включително одита на услугите, възложени на външни изпълнители, съответства на организационната структура, видовете дейности и рисковия профил, произтичащи от бизнес плана, оценен в съответствие с раздел 7.

9.4.7 Оперативна устойчивост и политика и план за непрекъсваемост на дейността

182. В рамката на политиката и плана за непрекъсваемост на дейността следва да се гарантира, че заявителят ще разполага с надежден план за управление на непрекъсваемостта на дейността, за да се гарантира неговата способност да работи постоянно и да се ограничат загубите в случай на сериозно прекъсване на дейността. Тя следва да гарантира, че политиката и планът за непрекъсваемост на дейността включват анализ на основните рискове от прекъсване на дейността и преглед на мерките за редуциране, както и да гарантира редовно тестване на плана за непрекъсваемост на дейността.

9.4.8 Политика и системи в областта на ИКТ

183. Компетентните органи следва да преценят дали политиката в областта на ИКТ ще осигури на кредитната институция надеждни информационни и комуникационни системи и дали ИКТ системите ще бъдат в състояние напълно да поддържат възможностите за обобщаване на данните за риска в обичайно време, както и в условията на стрес. Поспециално компетентните органи следва да оценят дали кредитната институция е способна най-малко да:
- а) генерира точни и надеждни данни за риска;

- б) събира и обобщава всички съществени данни за риска в рамките на институцията;
- в) генерира своевременно обобщени и актуални данни за риска;
- г) генерира обобщени данни за риска, за да отговори на широк диапазон от искания от ръководния орган или компетентните органи;
- д) осигуряване на стабилно, надеждно и сигурно функциониране на информационните и комуникационните системи, подпомагащи целевите дейности на институциите.

184. По отношение на риска в областта на ИКТ и сигурността⁵⁵ компетентните органи следва да се уверят, че рамката за управление ще осигури стабилно, надеждно и сигурно функциониране на информационните и комуникационните системи, подпомагащи дейностите на кредитните институции, както и подходяща превенция, наблюдение и редуциране на рисковете за ИКТ в обичайно време и в условията на стрес. Компетентните органи следва да оценят по-специално:

- а. дали ръководният орган носи цялата отговорност за определянето, одобряването и контрола на изпълнението на стратегията на финансовите институции в областта на ИКТ, която следва да бъде съгласувана с цялостната бизнес стратегия на финансовите институции;
- б. ясното определяне и разпределяне на ключови роли и отговорности, както и съответните отчетни линии, за да може рамката за управление на риска в областта на ИКТ и сигурността да бъде ефективна, включително отпускането на подходящ бюджет за адекватно подпомагане на оперативните нужди на ИКТ и управлението на риска в областта на ИКТ и сигурността;
- в. дали управлението и контролът на рисковете в областта на ИКТ и сигурността са поверени на независима и обективна контролна функция, подходящо отделена от оперативните процеси в областта на ИКТ и която не отговаря за вътрешния одит, както и на независима функция за вътрешен одит;
- г. уредбата, с която се гарантира идентифицирането, установяването и поддържането на актуализирано картографиране на бизнес функциите, ролите и поддържащите процеси, за да се установи значението на всяка от тях и тяхната взаимозависимост във връзка с рисковете в областта на ИКТ и сигурността;

⁵⁵ Съгласно определението в *Насоките на ЕБО относно управлението на риска в областта на ИКТ и сигурността* „риск в областта на ИКТ и сигурността“ означава: „Риск от загуба поради нарушаване на поверителността, нарушение на целостта на системи и данни, неподходящи или неналични системи и данни, или невъзможност за промяна на информационни технологии в приемлив срок и с разумни разходи, когато изискванията на средата или дейността се променят (т.е. бързина на извършване на промяна). Това включва рискове за сигурността, произтичащи от неподходящи или неуспешни вътрешни процеси или външни събития, включително кибератаки или неадекватна физическа сигурност.“

- д. доколкото информацията се съхранява в информационните и комуникационните системи, дали ще бъдат въведени изискванията за информационна сигурност;
- е. мащаба, сложността и значението на свързаните с ИКТ зависимости, ако се предвижда възлагането на външни изпълнители на оперативните функции на ИКТ услугите и всяка дейност на ИКТ системите — включително на субекти от групата — или използването на трети лица във връзка с такива функции и дейности.

10. Квалифицирани дялови участия и членове

185. За целите на член 14, параграф 1⁵⁶ от ДКИ компетентните органи следва да разглеждат информацията относно акционерите и членовете, предоставена от кредитната институция - заявител в съответствие с членове 8 и 9 от *РТС относно информацията за лицензиране*.

186. За целите на член 14, параграф 2⁵⁷ от ДКИ компетентните органи следва да оценяват съответствието на акционерите и членовете с критериите, посочени в член 23, параграф 1 от ДКИ, както е посочено по-подробно в *Съвместните насоки на ЕНО относно пруденциалната оценка на квалифицираните дялови участия*⁵⁸.

⁵⁶ Разпоредбата гласи: „1. Компетентните органи отказват издаването на лиценз за започване на дейност като кредитна институция, ако кредитната институция не ги е информирала за самоличността на акционерите или членовете си, които имат квалифицирани дялови участия, независимо дали са преки или косвени и дали са физически или юридически лица, както и за размерите на тези дялови участия, или в случай че няма квалифицирани дялови участия — за самоличността на 20-те най-големи акционери или членове. [...]“

⁵⁷ Разпоредбата гласи: „Компетентните органи отказват издаването на лиценз за започване на дейност като кредитна институция, ако, след като вземат предвид необходимостта от осигуряване на надеждно и разумно управление на кредитната институция, не са убедени, че акционерите или членовете са подходящи в съответствие с критериите, посочени в член 23, параграф 1. Прилагат се член 23, параграфи 2 и 3 и член 24.“

⁵⁸ JC/GL/2016/01 от 20 декември 2016 г., достъпни на адрес: https://esas-joint-committee.europa.eu/Publications/Guidelines/JC_QH_GLs_EN.pdf